

ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ — ਅੰਕ 4

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ ਪੰਜਾਬੀ)

ਜੁਲਾਈ 2010

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਿਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਸੰਸਕਰਣ:

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ, ਪ੍ਰੋ: ਹੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ

(ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਤ ਪੀ.ਐਚ. ਡੀ. ਕਰਮ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਭਾਸ਼)

ਮੁਖੀ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਿਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਲਿਜ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹੋਗੇ।

16 ਜੂਨ 2010, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਝਲਕੀਆਂ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ.ਸ. ਭੂਪਾਲ ਜੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਓ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਫਿੰਡਿਆਂਵਾਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਓ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਜੱਸਲ, ਕਵੀ ਦੇਸਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਵੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਕਵੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਲ, ਸ. ਭੂਪਾਲ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਬੰਮਣ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਸਾਹਿਬ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ ਜੀ, ਕਵੀ ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜ ਸਕੱਤਰ

ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹਿਰਦੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ)

ਸਾਲ: 1

ਜੁਲਾਈ : 2010

ਅੰਕ: 4

ਸੰਪਾਦਕ: ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ
9465216530

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ: ੧. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ
9316133498 (ਆਨਰੇਰੀ)
੨. ਇੰਜ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ
9815549523 (ਆਨਰੇਰੀ)

ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

੧. ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਵਾਲਾ (ਪੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ)
੨. ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਾਜ ੩. ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕਜਹੇੜੀ
੪. ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭੁਪਾਲ ੫. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੋਨੇਜਰ
੬. ਸ. ਫਤਿਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ੭. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
੮. ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ ੯. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ

੧. ਸ. ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ) 9993376566
੨. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੋੜ (ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9463490964
੩. ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ (ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9815731013
੪. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰੀ U.S.A 0014089039952

ਚੰਦਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

712, ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ,

ਕਜਹੇੜੀ, ਯੂ.ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 160036

ਫੋਨ:- 0172-2623163, 9465216530

E-Mail:- bhaiditsinghpatrika@yahoo.com

website:- www.bhaiditsinghpatrika.com

ਚੰਦਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਸਮਾਂ	ਦੇਸ਼ ਵਿਚ	ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਸਾਲਾਨਾ	200/-	\$ 30
ਪੰਜ ਸਾਲ	900/-	\$150
ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰ	5000/-	\$1000

ਇੱਕ ਕਾਪੀ:- 20 ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

+ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਭਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਸਮਝਦਾਰੀ	ਸੰਪਾਦਕੀ	2
+ ਐ ਪੰਥ ਤੇਰੇ ਸੁਧਰਨ ਲਈ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ	ਗੁਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	4
+ ਪੰਨਾ ੬-੧੨ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ੧੧੧ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ		
+ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂਤ੍ਰੀ ਖਬਰਾਂ		
+ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼	ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ੯ ਜੂਨ ੧੮੯੯	6
+ ਪੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੇ ਪੰਤ੍ਰ	ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ੯ ਜੂਨ ੧੮੯੯	7
+ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ	11
+ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਜਦੋਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੋਹ ਗਿਆ	ਐਨ ਐਸ ਸੇਵਕ	13
+ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ	ਸ. ਇੱਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ	14
+ ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ	ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਤੇ ਹੋਰ	17
+ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼	ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ	22
+ ਪੁੱਠਾ ਗੋਤਾ	ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਡਿਆਵਾਲਾ	23
+ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ	ਬੀ. ਸਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ	24
+ ਆਰੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ	25
+ ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਚਾਰ ਮੂਏ ਤੇ ਕਿਆ ਭਇਆ	ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ	26
+ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ	ਡਾ. ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ	28
+ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ		
ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰ	ਇੰਜ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ	29
+ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਜੋਬ ਤੇ ਜਿਉਣ ਦੀ ਹੁੰਥ	ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ	32
+ ਅਧੂਰਾ ਸਫਰ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ	34
+ ਬਿਰਧ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ	ਸ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕੁਵੈਤ	36
+ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੁਨੇਹੇ		38

ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਫਾਪਕ, ਸ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਨੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜੈਸਟਿਕ ਪ੍ਰੈਸ, ਬੇ. ਸ਼ਾਪ 7, ਫੇਜ਼ 7 ਮੁਹਾਲੀ, (ਪੰਜਾਬ) ਫੋਨ:- 0172-2674340 ਤੋਂ ਫਾਪਕ ਕੇ #712, ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਜਹੇੜੀ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਾਦਕ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ।

“ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਹੁਣ ਸਮਝਦਾਰੀ”

ਐਨ. ਐਸ. ਸੇਵਕ

ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੋਟਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਵੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ, ਅਹਿਸਾਸ ਮੰਨ ਕੇ, ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ, ਫੇਰ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਉਤੇ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ, ਧੱਕਾ ਸ਼ਾਹੀ, ਪੈਸਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੇ ਭਾਰੂ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ, ਭਰਮਾ, ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਜਨਤਾ ਗਰੀਬ ਹੈ ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਾ ਪਹਿਚਾਣਦੀ ਹੋਈ ਵਿੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਨਸਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਚੋਰ, ਠੱਗ, ਲੁਟੇਰੇ, ਘਾਤਲ, ਜੇਲ ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਵਾਰਥੀ ਨੇਤਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ੬੨-੬੩ ਸਾਲ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਹ ਮਾਅਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕੇ ਜੋ ਮਾਰਨੇ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਛੜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਆਬਾਦੀ ਪੱਖੋਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਪੱਖੋਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇਹਾ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ, ਪੁੱਤਰਵਾਦ, ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਵਾਦ, ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਵਾਦ, ਜਾਤਵਾਦ, ਧਰਮਵਾਦ ਆਦਿ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਲਗਡ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ, ਵੋਟਾਂ ਵਟੋਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਲਗਾਤਾਰ

ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਸਤਾ, ਕਦੀ ਧਰਮ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਤੇ ਕਦੀ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਲੈ ਕੇ, ਕਦੀ ੮੪ ਦੇ ਦੰਗੇ ਆਦਿ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਵਟੋਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਤੁੱਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾਕੇ ਹਕੂਮਤ ਹਥਿਆਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਚਲੇ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜੋ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ੨ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਅਪਣੇ ਬਲਬੁਤੇ ਤੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਫਾਫਾ ਕਲਚਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਜਨਮ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲੈਣ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

ਦੂਜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ ਪਰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਉਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ, ਸ਼ਰਾਬ, ਨਸ਼ਾ ਆਦਿ ਦੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਚੋਣਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਤੇ ਲੰਗਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਭਾਵ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੇਸ ਹਨ, ਦਾਹੜੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਕੇਸ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਭਰਵੱਟੇ ਨਹੀਂ ਕਟਦੀਆਂ ਆਦਿ, ਹੀ ਵੋਟ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਫਾਰਮ ਆਪ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਕੁੱਝ, ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸਹੀ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤ ਸਕਣ। ਇਹ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਿਮੇਂਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੋਟਰ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੋਟਰ ਕਾਫੀ ਸਿਆਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹੀ ਵੋਟ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਬਾਉ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਠੀਕ ਫੈਸਲਾ

ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਵੋਟ ਨਾ ਹੀ ਬਣਾਈਏ। ਪਰ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਠੀਕ ਫੈਸਲੇ ਕਰੇ, ਠੀਕ-ਗਲਤ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਮਝੇ ਤੇ ਸੋਚ ਸਮਝ ਨਾਲ ਹੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ।

ਸੋ ਆ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸੂਚੇਤ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੁਢਲੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਾਰ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਗਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ੁਰਅਤ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲਾਈਲੰਗ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਸਿਖੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਕੀਂਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰੇ ਹਨ।

ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਤਨ, ਮਨ ਧਨ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਪੱਕ, ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਜੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਗੁਆ ਲਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੋਂ ਮੌਕਾ ਲੱਗੇ, ਲੱਗੇ ਵੀ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਗੇ।

ਸੋ ਆਉ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਾਰਸੋ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਗ ਰਹੀ ਸਿਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ 2 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੀਏ।

9465216530

ਦਾਨੀ ਸੱਜਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਨਿਰੋਆ ਸਮਾਜ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾਨੀ ਸੱਜਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 2 ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਇਆ ਭੋਜਣ ਲਈ ਪਤਾ:-ਸੰਪਾਦਕ, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, A/C No. 65077080586, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਸ਼ਾਖਾ ਕਜਹੇੜੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

MY FATHER WAS THE ACKNOWLEDGED LUTHER OF THE
SIKHS AND MILTON OF THE PUNJAB.

DR. BALDEV SINGH
(SON OF BHAI DIT SINGH)

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

9 ਜੂਨ 1899

ਐ ਪੰਥ ਤੇਰੇ ਸੁਧਰਨ ਲਈ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਯਾਂ ਪਰ ਜਦ ਸਾਡਾ ਖਯਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦ ਹਰ ਇੱਕ ਮਹਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨੇ ਖਯਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀ ਦਿੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੱਚ ਆਖਨਾ ਮੌਤ ਦਾ ਪਯਾਲਾ ਪੀਣਾ ਦਿਸਦਾ ਸੀ॥ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਨੇ ਜਦ ਅਗਯਾਨੀ ਲੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਤਦ ਉਸ ਦੀ ਉਹ ਦੁਰਦਿਸ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਥਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਨੰਗ ਭੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਸਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਫਿਰ ਜੁਲਾਹਾ ੨ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਮਗਰ ਫਕੜੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੋਗਾਂ ਨੇ ਪਕੜਕੇ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਗੋਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਅਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਖ ਦੇਕੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਈਏ॥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਚੁਮਾਰ ੨ ਅਤੇ ਢੇਡ ੨ ਕਰਕੇ ਪਏ ਪੁਕਾਰਦੇ ਸਨ ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਤ ਨੂੰ ਸੁਨਨੀ ਭੀ ਪਾਪ ਜਾਨਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਵੇਰ ਉਸ ਗਰੀਬ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ ਅਰ ਅਜੇਹਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਦਮ ਆਗਿਆ ਸੀ॥ ਫਿਰ ਨਾਮੋਂ ਭਗਤ ਦੇ ਹਾਲ ਨੂੰ ਜਦ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਤਦ ਵੱਡਾ ਭਯਾਨਕ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਪਹਲੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਧੱਕੇ ਮਾਰਕੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸਾ ਜਿਸਤੇ ਮਗਰੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾ ਜਿਸ ਪਰ ਉਸ ਨੇ _____ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ _____ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸਾ, ਜਿਸਦੇ _____ ਨੂੰ ਮੁਸਕਾ ਦੇਕੇ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ ਅੱਗੇ ਪਾਇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚੀਰਕੇ ਟੁਕੜੇ ੨ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਓਥੇ ਭੀ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਯਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੀ ੨ ਆਖਕੇ ਦੁਖ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਨਾ ਭੀ ਕਠਨ ਸਾ, ਅਰ ਤੁਰਕੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਕ ਉਪਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਕੈਦਖਾਨਾ ਅਰ ਚੱਕੀ ਦਾ ਪੀਸਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸਾ॥ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨ ਤੇ ਮਨਸੂਰ ਜੈਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਧੂ ਭੀ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇਤਨੀ ਹੀ ਬਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੇ ਕਿ ਇਨਸਾਨ

ਦਾ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ “ਐਨਲ ਹੱਕ” ਅਰਥਾਤ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਲੋਗ “ਅਹੰਬ੍ਰਮ ਆਸਮਿ” ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਹਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੂਲੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ॥ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਰਮੱਧ ਨਾਮੋਂ ਫਕੀਰ ਪਰ ਜਿਸਨੇ “ਕੁੰਬੋਇਜ਼ਨੀ” ਆਖ ਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਸਾ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਫਤਵਾ ਲਗਾਕੇ ਕਿ ਇਸਨੇ “ਅਪਨੇ ਹੁਕਮ” ਤੇ ਲੜਕਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਾਫਰ ਆਖਕੇ ਸਿਰ ਕਟਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਫਿਰ ਸ਼ੀਮਸੁ ਤਬਿਰੇਜ਼ ਦੀ ਪੁੱਠੀ ਖੱਲੂ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੀ ਜਾਨੀ ਇੱਕ ਆਮ ਤੌਰ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਗ ਅੱਗ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫਰ ਹੈ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲਯਾਂ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖਦੇ ਹਥ ਤਦ ਏਹੋ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦ ਕੋਈ ਅਪਨਾ ਖਯਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸਾ ਤਦ ਉਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਗਈ ਸੀ॥ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਤਦੋਂ ਪਹਾੜੀਏ ਰਾਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਲਟ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡਨਾ ਪਿਆ ਅਰ ਲੱਖਾਂ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਅਪਨੀ ਸੁਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨੇ ਪਏ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਅਪਨੇ ਦੇਸੀ ਮਹਾਤਮਾਂ ਯਾ ਕੌਮ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਅਪਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਮਹਾਂ ਭਯਾਨਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੌਫਨਾਕ ਸਮਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਦੁੱਖ ਮਿਲੇ ਭੀ ਸੇ ਕਿੰਤੂ ਫਿਰ ਭੀ ਉਹ ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਲਕੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਉਹ ਖਯਾਲ ਸਭ ਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਾਮ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇ ਹਨ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਕਲ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਮਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਇੱਕ ਸਤਯੁਗ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਪਨੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ

ਆਪਨੀ ਉਂਨਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਚੋਕ ਟੋਕ ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੇ ਅੱਜ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੰਭਾਲ ਲੀਤਾ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਛੇ ਸੱਤ ਸੌ ਸਾਲ ਥੋਂ ਦਬੀ ਹੋਈ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤਕ ਥੋਂ ਭੀ ਬੇਖਬਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਪਾਕੇ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਾਂ ਬਨਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਧਰਮ ੨ ਅਤੇ ਵੇਦ ੨ ਕੂਕ ਰਹੇ ਹਨ॥ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮ ਜੋ ਥੋੜੇ ਹੀ ਸਾਲ ਹੋਏ ਹਨ ਹਕਾਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਿੱਦਯਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਇਸ ਗਵਰਨਮਿੰਟ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਸੰਭਾਲ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਜਗ੍ਹਾ ੨ ਦੀਨ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਦਾ ਚਰਚਾ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ॥ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਲੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਖਾਲਸਾ ਕੌਮ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਅਪਨੀ ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਤਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੋ ਕੇਵਲ ਸੰਗੀ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੱਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਤਕ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦੇ ਅਤੇ ਰਹਿਤ ਤੋਂ ਸੋ ੨ ਕੋਹ ਨੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ॥ ਇਸ ਨੀਂਦ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ ੨ ਅਤੇ ਧਿਕਾਰ ੨ ਤਾਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰ ਨਾਮੋਂ ਭਗਤ ਅਰ ਮਨਸੂਰ ਜੈਸਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਜਿਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਗਾਲੀ ਖਾਕੇ ਅਤੇ ਫਿਟਕਾਂ ਸਹਾਰ ਕੇ ਭੀ ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰ ਇਸ ਰਾਜਯ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੇ ਲਾਭ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਐ ਪੰਥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ” ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ॥

111 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੱਗਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ, ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਅਸਲ ਹੈ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਨਕਲ ਹੈ

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ 111 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਈ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸਨ ਜੋ ਇਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਡਿਗ ਰਹੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਵਕਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਉਪਰਾਲੇ ਬੇਅਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਪੰਥ ਦਰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਿਰਤ, ਸਿਦਕ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਕੇ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਉ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖੀ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੋਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਅਲੰਬਤਦਾਰੋਂ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲੀਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ।

(ਸੰਪਾਦਰ)

111 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ, 9 ਜੂਨ 1899 'ਚ'

ਨੀਤੀ ਬਚਨ

ਦੌਰਿਹਾ

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਹੌਰ

ਜ ਭੂਪਤ ਨਿਰ ਭਰ ਕਰੇ ਮੂੜਨ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ। ਕਹੋ ਕੋਨ ਬਿਧ ਨਾ ਲਹੇ ਸਦਾ ਜਗਤ ਮਹਿ ਰਾਨ॥
ਇਸ ਨੀਤੀ ਬਚਨ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਦੇ ਵੇਤਾ ਹੋਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਨੀਤੀ ਗਯਾਤਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਦ ਉਹ ਕੁਮੰਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕੇ ਅਪਨੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਯਸ਼ ਨੂੰ ਖੋਹ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦਾ ਹੀ ਅੱਛੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਤਕਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੁਰਖ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਏ॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

5

ਜੁਲਾਈ 2010

ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਭਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਰੀ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਰਕ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਨੋਹਰ ਵਿਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਵਿੱਖਯਾਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਦੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠਤਾ ਦੱਸੀ ਅਰ ਅੰਨਮਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੇ ਛੁਟਣ ਲਈ ਯਤਨ ਦੱਸੇ ਅਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਪੁਰਖਾਰਥਕਥਨ ਕੀਤੇ॥

ਸਰਦਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗਣੇਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਮਾਂਦਾਰ ਪਲਟਨ ਨੰ: ੨੩ ਨੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਰਸਦ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਈ॥

ਜੇਠ ਸੁਦੀ ਚੌਥ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਾ ਮੇਲਾ — ਸਾਹਿਬ ਵੱਡੀ ਧੂਮਧਾਮ ਮਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਮੁਜ਼ੰਗਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਰਦੇ ਗਿਰਦੇ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਗੀਆਂ ਅਰ ਛਬੀਲਾਂ ਦੀ ਰੋਣਕ ਕਰਨ ਗੀਆਂ॥

ਭਾਈ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਭੋਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਇਆ॥

ਦੇਸ਼ਾਂਤ੍ਰੀ ਖਬਰਾਂ

ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੱਦੀ ਬੈਠਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੁਬਿੱਲੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ। ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪਰ ਵਿੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕੱਤ੍ਰ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨ ਕਲਖਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਜੋਗ ਅਤੇ ਅਜੋਗਤਾ ਦਾ ਕਲਪਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਪਰ ਇਤਨਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਯਥਾ:-

“ਇਸਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਨਾਹੀ ਬੁਰਾ॥

ਓਰੇ ਕਹਹੁ ਕਿਨੈ ਕਿਛੁ ਕਰਾ॥

ਆਪਿ ਭਲਾ ਕਰਤੂਤਿ ਅਤਿਨੀਕੀ॥

ਆਪਿ ਜਾਨੈ ਆਪਨੇ ਜੀਕੀ॥

ਆਪ ਸਾਚੁ ਧਾਰੀ ਸਭ ਸਾਚੁ॥

ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚ॥

ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ॥

ਦੁਸਰ ਹੋਇ ਤਾ ਸੋਝੀ ਪਾਇ॥

ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ ਸਭ ਪਰਵਾਨ॥

ਗੁਰਮੁਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਇਹ ਜਾਨ॥”

ਇਸ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਨ ਕਰਕੇ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਰੇ ਹੋਰ ਕੋਨ ਹੈ ਜੋ ਐਸਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਭਲਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਕਰਨੀ ਭੀ ਭਲੀ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਉਹ ਆਪ ਸੱਤ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਭੀ ਸੱਤ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਇਧਰ ਓਧਰ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਬਯਾਪਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਗਤ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਆਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉਸਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਦੂਸਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਅਰ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਸਦੇ ਜੇਹਾ ਯਾ ਉਸਤੇ ਵੱਡਾਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਮੰਨਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਪਰਵਾਨ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਗਯਾਨ ਇਸ ਮਨੁੱਖਯ ਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ॥

ਕਯਾ ਇਸ ਪਉੜੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਭੀ ਕਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਨਿਕਾਲਨ ਦੇ ਜੋਗ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਨਗੇ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

9 ਜੂਨ 1899

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੇ ਪੱਤ੍ਰ

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਪਨੀ ਰਾਇ ਦੇ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਮੁਲਤਾਨ ਛਾਉਨੀ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸਦਰ ਬਜ਼ਾਰ ਧਰਮਸਾਲਾ ਲਾਲਾ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਦੋ ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਥਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਰਹਤ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਰੱਖਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਸੰਧਯਾ ਨੂੰ ਜੋਤ ਮੇਲ ਹੋਇਆ ਅਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰ ਪੁਰਬਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਇਸ਼ਤਹਾਰ ਛਪਵਾਕੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਫਿਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੱਡੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਯ ਪਲਟਨ ਨੰ: ੯ ਦੇ ਸ਼ੁਦਾਰ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੇ ਫਿਰ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਥੇ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਲੱਗਿਆ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਈਦ ਲਾਲਾ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਰ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਮਾਲਾ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰੋਗਰੈੱਟ ਸਭਾ ਮੁਲਤਾਨ

ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪਰ ਆਨੰਦ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥ ਮੈਨੇ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਨੰ: ੪ ਵਿੱਚ ਡਿੰਗਾ ਸਭਾ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਤਾਂ ਨਾ ਹੋਈ ਪਰ ਲਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮਜੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਭਾ ਦਾ ਵਧਾਨ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਪਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ੋਕ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਯਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਬਯਾਹ ਤਾਂ ਗੈਰ ਮਜ਼ਹਬ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਟਕਯਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਬੈਠੇ, ਭਲਾ ਜੇ

ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਨ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਨਕਾਹਤ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰੋ ਹੁਨ ਦੱਸੋ ਜੋ ਫਿਰ ਖਾਲਸਾ ਏਹੋ ਕਰੇਗਾ ਯਾ ਨਾ?

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰ ਲਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਜੀ ਸਯਾਣੇ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਸਭਾ ਡਿੰਗਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਿੰਗੇ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਆਸ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਲਾਲਚ ਯਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ॥

ਆਪਦਾ ਹਿਤਕਾਰੀ
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤ੍ਰ
ਸਭਾ ਭਮੋਤ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਦਾਨ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ੭ ਜੇਠ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕ ਅਮੀਰਚੰਦ ਨਾਮੀਂ ਹਿੰਦੂ ਪਾਸੋਂ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਦਾਨ ਲੈਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲੀਤਾ ਸਾ ਸੋ ਮੇਰੇ ਖਯਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅੰਨਮਤੀ ਦੇ ਦਾਨ ਲੈਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੋ “ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਭਲੇ” ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਦਾਨ ਦੇਵੇ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਕਥਨ ਹੈ “ਲੈਨਾ ਦੇਨਾ ਖਾਲਸੇ ਅਉਰ ਦੇਵ ਸਭ ਝੂਠ” ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ “ਪੰਥ ਰਚਯੋ ਮੈਂ ਧਰਮ ਹਿੱਤ ਪੂਜਾਦਾਨ ਨ ਖਾਗ” ਪੁਨ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ “ਜਿਉਂ ਜਨਨੀ ਨਿਜ ਤਨਜ ਕੋ

ਨਿਰਖ ਜ਼ਹਰ ਨਹਿ ਦੇਤ। ਤਿਉ ਪੂਜਾ ਕੀ ਅੰਸ ਕੋ ਯਹ ਸਭ
ਦੁਖ ਕੋ ਹੇਤ” ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਅਰ ਨਾ ਲੇਵੇ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਅਰਬੇਲ ਸਿੰਘ
ਫੁਰਾਗਲਾ ਨਿਵਾਸੀ

ਸਭਾ ਪਿੰਡੋਰੀ ਵਿੱਚ ਆਰਤੀ ਪਰ ਵਿਚਾਰ

ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਆਰਤੀ ਪਰ ਬਿਬਾਦ ਹੋਇਆ, ਕੋਈ
ਉਸ ਸਮਝ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਆਰਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸੀ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਧੂਪ
ਦੇਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੇਵੀ ਪੂਜੀ ਹੈ ਅਰ
ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਆਪ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ
ਕਿ ਕਯਾ ਕਰਨਾ ਜੋਗ ਹੈ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਸਕੰਤ ਸਭਾ ਪਿੰਡੋਰੀ
ਡਾਕਖਾਨਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਨੋਟ:-

ਅਸੀਂ ਅਪਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤਿ ਇਤਨਾ ਹੀ
ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ
ਵਾਸਤੇ ਉਹੋ ਕਰਨੀ ਜੋਗ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਿੱਚ
ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, “ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ
ਰਵਿਚੰਦ ਦੀਪਕ ਬਣੈ ਤਾਰਕਾ ਮੰਡਲਾ ਜਨਕ ਮੋਤੀ” ਦਾ
ਰੂਪਕ ਦਿਖਾਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸਾ ਜੋ ਇਹ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ
ਆਰਤੀ ਹੈ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਰਧਾ ਜੋਗ ਹੈ। ਫਿਰ ਧੂਪ ਇੱਕ
ਸੁਗੰਧਤ ਵਸਤੂ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੁਰਗੰਧੀ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ
ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦੇਵੀ ਦੀ ਬਾਬਤ
ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੁਸਤਕ ਹੁਨ

ਬੋਤਾ ਜੇਹਾ ਛਪਨਾ ਰਹ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੇ ਇਹ
ਸ਼ੰਕਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ॥

ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਰ ਗਣੇਸ਼ ਦੀ ਮੂਰਤੀ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਜੋਗ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ ਕਿ
ਪੰਜਾਬ ਹਾਤਾ ਨੰ: ੨ ਪਲਟਨ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਜਦ ਭੋਗ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਦ ਉਪਰ ਗਣੇਸ਼ ਦੀ ਮੂਰਤ ਪਾਉਂਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਅਜੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਣੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ ਮੰਨਨ ਦੀ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੀ ਆਗਫਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦ
ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਹਰੇ ਰਾਮ ਰਹੇ
ਕਿਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਜਦ ਤਕ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਦ ਤਕ
ਖਾਲਸਾ ਕਹਾਉਨ ਦੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ
ਪਲਟਨ ਨੰ: ੨ ਸਿੰਘ

ਕੱਕੜਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਨਮਤੀ ਜ਼ੋਰ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ
ਹੋਇਆ ਅਰ ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲਯਾਂ ਨੇ
ਵੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਤੇ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ ਤਦ
ਅੰਨਮਤੀ ਲੋਗ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਰ ਆਖਨ ਲੱਗੇ ਕਿ
ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਗਾਉਨ ਦੇਨੇ ਜੋ ਇਹ ਲੁੱਚ ਪੁਣਾ ਹੈ, ਇਸ
ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪਰ ਇਤਨਾ ਜੁਲਮ
ਇਹ ਅੰਨਮਤੀ ਕਯੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਆ ਹੁਨ ਸਾਡੇ ਭਾ ਦੇ
ਇਹ ਤੁਰਕ ਬਣਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਖਾਲਸਾ ਅੱਗੇ
ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੇਤੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਵੇ
ਨਹੀਂ ਇਹ ਖਾਜਾਨੇ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਸਕੰਤ ਸਭਾ ਕੱਕੜਵਾਲ,
ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅੰਨਮਤੀ ਜਾਲ ਤੇ ਛਡਾਉਣਾ

ਸ੍ਰੀਯੁਤ ਪਰਮ ਮਤਮਾਨ ਮ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬੁਧੀਮਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ, ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਜ਼ਮੂਨ ਕੋ ਅਪਨੀ ਅਮੋਲਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ॥

ਦੋਹਿਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਜੀ ਖਲ ਖੰਡਨ ਤੁਰਕਿੰਦ।
ਮਾਲਕ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ॥੧॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਛਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਜੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ। ਪਾਵੇ ਮੁਕਤੀ ਅੰਤ ਸੈਂ
ਪਾਠ ਕਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ॥੨॥

ਚੌਪਈ

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਸ਼ਰਨੀ ਲਾਗੈ। ਤਿਸ ਜਨ ਕੇ
ਦੁਖ ਸਗਲੇ ਭਾਗੈ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਪਾਠ ਸੇ ਕਰੇ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਮੁਖ ਸੇ ਉਚਰੇ॥ ਆਪ ਜਪੇ ਔਰੋਂ ਕੋ ਜਪਾਵੇ। ਸੱਤ ਧਰਮ
ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਾਵੇ॥ ਮੰਦ ਕ੍ਰਮ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹਟਾਵੇ॥ ਸੋ ਦਸਮ
ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿੰਘ ਕਰਾਵੇ॥ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਕਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ - ਜਗ
ਵਿੱਚ ਹੋਕਾ ਦੇਹਿ ਪੁਕਾਰ॥ ਉਪਕਾ--- ਜਨ ਕਥ ਲਾਵੈ॥
ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਕਾ ਜਸ ਫੈਲਾਵੇ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘਨ ਕਾ ਕਰੇ
ਸੁਧਾਰ। ਕਤੇ ਕਛ ਕਾ ਕਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ॥ ਹੈ ਸੋ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕਾ
ਪਿਆਰਾ॥ ਮਾਨੈ ਪੰਥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਸਾਰਾ॥੩॥

ਦੋਹਿਰਾ

ਐਸੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘ ਜਬ ਹੋਵੇਂ -- ਮਝਾਰ। ਪੰਥ
ਨਖਾਲਸ ਹੋਇ ਤਬ ਜਾਤ ਪਾਤ ਕੋ ਡਾਰ॥੪॥ ਖੁਦਗਰਜ
ਪੁਰਖ ਡੱਡੂ ਅਹੇ ਹੋਤ ਬੀਚ ਬਰਸਾਤ। ਧੂਪ ਲਗੇ ਸਬ ਮਰਤ
ਹੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਪਾਰਬਸਾਤ॥੫॥

ਚੌਪਈ

ਐਸੇ ਸਭ ਅਨਮਤੀ ਲਾਜੈ। ਪੰਥ ਤੀਸਰਾ ਜਬਹੀ
ਗਾਜੈ॥ ਬਹੁਤ ਕਰਤ ਹੈ ਅਬ ਭੀ ਸੋਚਨ। ਛੋਡੇ ਕਪਟ ਦਿਲਾਂ
ਕਾ ਲੋਚਨ। ਪਰ ਜੋ ਕੁਛਕ ਕਰਤ ਹੈ ਲਜਿਆ। ਅੰਨਮਤੀਆ
ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਭਜਿਆ॥ ਪਰ ਜੋ ਸ਼ਰਮ ਦਏ ਮਨ ਛੋਰ। ਸੁਧਰੇ
ਪੰਥ ਬੀਚ ਦਿਨ ਥੋਰ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਰੇ ਪੰਥ ਅਬ ਐਸੇ। ਸੁਧਰ
ਜਾਏ ਕਾਰਜ ਸਬ ਜੈਸੇ॥ ਮਨ ਕੀ ਬੋਰੇ ਸਬ ਮਗਰੂਰੀ। ਸਰਨ
ਪੜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਰੂਰੀ॥ ਗੁਰੂ ਤੁਮਾਰਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ। ਪਰੇ
ਸ਼ਰਨ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਪੰਥ॥੬॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਦੋਹਿਰਾ

ਜਬ ਐਸੇ ਤੁਮ ਕਰੋਗੇ ਕਾਰਜ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਿ।
ਅਨਮਤੀਏ ਸਬ ਸਰਨ ਹੈ ਸੁਨੇ ਪੰਥ ਹੋਆ ਸਾਦਿ॥੭॥ ਐਸੀ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪ੍ਰਭੋ ਸੁਧਰ ਜਾਇ ਸਬ ਪੰਥ॥ ਔਰ ਗੁਰੂ ਮਾਨੇ
ਨਹੀਂ ਬਿਨਾਂ ਏਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ॥੮॥

ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ
ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਐਲ. ਐਸ.
ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੌਤਾ ਬੇਲ

ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ।
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਜਿਲਾ ਬਰਨਾਲਾ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ ਭੱਗਰ ਤਾਜੇ ਵਿੱਚ
ਮਾਈ ਮਤਾਬ ਕੌਰ ਦਾ ਜੋੜਮੇਲ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ
ਮਹੰਤ ਬਹੁਤ ਸਨ, ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ, ਹੋਰ ਧਮਧਾਣ
ਸਾਹਿਬ ਹੋਰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਹੋਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਔਰ
ਸੰਗਤ ਦੂਰ ੨ ਦੀ ਕੱਠੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਸੁਭ ਮੌਕੇ ਪਰ ਦਾਸ ਨੇ
ਦੀਵਾਨ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ ਕਰੀ ਸੀ ਦੋ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਬਤ ਇੱਕ ਤੋਂ
ਬਿਵਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਬਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ
ਪਾਸੋਂ ਫੇਰੇ ਲੈਣੇ ਯੋਗ ਹੈ ਯਾ ਆਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ
ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਦਾਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਣਕੇ ਸਰਬੱਤ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਤੀ
ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰੇ ਲੈਣੇ
ਮਨਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੋਹ ਦੇ ਚਲਾਣੇਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼
ਕਰੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਦੂਸੈਹਰਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਯਾ ਕਿਰਿਯਾ ਕਰਮ ਪਿੰਡ ਪੱਤਲ ਦੀਵਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਸੈਰਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਪਿੰਡ ਪੱਤਲ ਕਰਨਾ ਮਨਮਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ
ਮਗਰੋਂ ਮਹੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਉਪਕਾਰਾਂ ਪਰ ਵਿੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਤੇ
ਮਗਰੋਂ ਦਾਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਇਸ
ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਅਨਮਤੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਮਾਈ ਮਤਾਬ ਕੌਰ ਨੇ ਨਿਮੰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ
ਪਰ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਨਖਾਹੀ ਏ ਬਨਾ ਕਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ

ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੀਵਾਨਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਪਰ ਮਹੰਤ ਨੇ, ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਅਗ਼ਭਾਗ ਹੋ ਕਰ ਤਨਖਾਹ ਬਖਸ਼ਾ ਲਈ ਜਿਸ ਪਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ੧੧ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ, ਇਸ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਹੰਤ ਮਲਵਾਈ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੇਰੇ ਲਏ ਹੈਂ, ਗਾਵਣ ਵਾਲੇ ਚੂੜੇ ਨਾਲ ਜੰਵ ਲੈਕੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਪਰ ਉਹ ਕਸੂਰਵੰਦ ਹਨ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਆਗਯਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਏਹ ਤਨਕਾਹੀਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਖੜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨਕੇ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਤਨਖਾਹ ਲਗਾਈ ਗਈ ੨੫ ਰੁਪਏ ਇਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ, ਸੰਗਤ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੀਤਾ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੜ੍ਹ ਮਿਲ ਗਿਆ ਦਾਸ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤੇ ਏਹ ਜਾਣ ਲੀਤਾ ਕਿ ਅਬ ਸਾਡੇ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਨੇੜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਹੋਵੇਗਾ॥

ਲੇਖਕ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਦਾਸ
ਅਤ੍ਰ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤਲਾ ਕਲਾਂ
ਡਾਕਖਾਨਾ ਭੀਖੀ, ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਨੋਟ:-

ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੋਪ ਲੀਲਾ ਦੇ ਫੇਰੇ ਅਨਮਤ ਸਮਝਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਹੁਨ ਆਨੰਦ ਕਰਾਏ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰਾਏ ਤਾਂ ਕਰਾਨੇ ਯੋਗ ਹਨ॥

ਗੁਰ ਪੁਰਬ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮਨਾਯਾ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਤ ਪਰ ਇੱਕ ਮਨੋਹਰ ਵੱਖਯਾਨ ਹੋਇਆ॥

ਲੇਖਕ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ
ਸਕੰਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ
ਵੀਰੋਜਪੁਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਗੁਰਗੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀਆਂ

ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਕ੍ਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੰਦ ਸਤਰਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨੋਦਰ ਅਖਬਾਰ ਮੇਂ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕਰੋ॥

ਮੌਜਿਆਂ ਮੁਰਾਦ ਪੁਰ ਮੁਤਸਿਲ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਮੇਂ ਭਾਈ ਜੁਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਅਨਮਤੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ੯ ਮਈ ਨੂੰ ੪ ਬਜੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾ, ਔਰ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਵਕਤ ਬਾਬੂ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਓਵਰਸੀਅਰ ਮਹਿਕਮਾਂ ਨਹਿਰ ਹਾਲ ਵਾਰਦ ਰਸੂਲਪੁਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਪੁਰ ਜੋਸ਼ ਵੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਸਭ ਸੰਗਤ ਆਨੰਦ ਹੂਈ, ਦੂਸਰੇ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਰਾਗੀਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲਗਾਈ ਜਿਸਦੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਬਾਬੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਪੁਰ ਤਾਸੀਰ ਲੈਕਚਰ ਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਏਹੀ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਧੰਨ ਸਿੱਖੀ, ਧੰਨ ਸਿੱਖੀ” ਅਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਦੀ ਕਲਮ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡੇਰੇ ਨਾਲ ਜਗਾਇਆ ਹ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕਰ ਜਲਸਾ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋਇਆ।

ਇਸੀ ਰੋਜ਼ ੧੨ ਬਜੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕਰ ਜੰਵ ਤੁਰੀ, ਵੈਰੇ ਵਾਲ ਮੇਂ ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਘਰ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਰਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਗੋ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਲੜਕੀ ਦੇ ਨਾਨੇ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇ ਤੰਗ ਕੀਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਧੁਆਡੇ ਮਗਰ ਲਗ ਕੇ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋ ਚਾਹੇ ਨਾ ਵਰਤੋ, ਲੜਕੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਸਭ ਰਾਹ ਵਾ ਰਸਮ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਗਈ, ਕੋਈ ਅਨਮਤੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਓਵਰ ਸੀਅਰ ਐਮ.ਬੀ. ਰੇਲਵੇ ਬੇਗਰਾ

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇ? ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਕਤ ਕਿੰਨੀ ਉਮਰ 'ਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ

ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ। ਉਮਰ ਭਾਵੇਂ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ੧੯੯੫ ਤੱਕ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ੨੧ ਸਾਲ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਾ ਕੇ ੨੧ ਤੋਂ ੧੮ ਸਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ੧੮ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ?

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਸਵਰਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਸੀ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਜਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਮਾਤ ਵਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਸਹਿਬ ਦੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਰਤਾਂ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਜਿਤਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਗ ਬਣ ਸਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ

ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁੱਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚਣੀ ਪਏਗੀ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ-ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਾਸਮਝੀ 'ਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਦੇਣ ਤੇ ਗਲਤ ਬੰਦੇ ਹੀ ਨਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ।

ਕੀ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵਾਅਕਈ ਨਾ ਸਮਝ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਜਾਂ ਕੀ ਹੁਣ ਦੇ ਬਾਲਗ ਵੋਟਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਫਰੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਭੇਜ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਮਹਾਨ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ (ਦੁਖੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ) ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਲ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉੱਚਕੋਟੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਭਾਈ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਉਮਰ ੭ ਸਾਲ ਤੇ ੯ ਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਧਰੇ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਇਸ ਬਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ। ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਬਾਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਲ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਾਏ ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਕਰਵਾ ਲਏ ਤੇ ਝੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਵਾ ਲਏ ਪਰ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਆਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਬਣਨ ਲਈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਮਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਕਿਉਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਭਾਵ ਬਾਲਾਂ ਨਾਲ ਬੇ-ਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ?

ਮੈਂ ਕੋਈ ਨਿਜੀ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ੨੦-੨੫ ਬੱਚੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਨਾਲ ਹਰ ਵਕਤ ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਲਾਲੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਾਤਾਅਨੁਕੂਲਿਤ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੇਲੀਆਂ ਪੈਣ ਲਾ ਦੇਣਗੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲਾਲੂ ਜੀ ਤੋਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੇਜਵਾਬ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਵਾਲ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਭੌਂ-ਚੌਂਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਧੀ ਅਧੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੂਰੀ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਕਸਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਲਾਹ ਦੇਣਗੇ। ਬੱਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਬਾਲਗ ਵੋਟਰ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੀ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਸਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਬਠਿੰਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਵਸੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਜਿਲੇ

ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਪਵਾ ਕੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਿਕਲੇ। ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦ ਕੋਈ ਯਾਤਾਯਾਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਘੇਰ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਣ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਛੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਬੱਚੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸੁਣਦੇ। ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਖੁਦ ਬੇਬਸੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਲਾਣ ਕੱਟਣ ਤੇ ਅੜ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਜਾਂ ਸਖਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ 'ਪ੍ਰੈਸ' ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਬੋਲ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹੈਂਕੜਬਾਜ਼ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਹਾਰਨ ਮਾਰ ਕੇ ਲੰਘਦੇ ਸਨ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਧੱਕੇ ਹੀ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਈਏ। ਨਾਲੇ ਅਮਲੀ, ਪਿਆਕੜ, ਪੈਸੇ ਬਟੋਰੂ ਬਾਲਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਵੋਟਰ ਜਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਸ਼ਾਇਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਪਰ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਨਕਾਰ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਅਮਲੀਆਂ ਤੇ ਪਿਆਕੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਾਡੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪਰਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਸਹੀ, ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਜਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਮੰਦਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਚਾਹੇ ਗੋਦੀ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਜਰੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਿੱਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਜਿਆਦਾ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੋਟ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ (ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇ) ਆਪ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

98557-58064

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਜਦੋਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੋਹ ਗਿਆ!

ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਸੈਕਟਰ 42 ਵਿਖੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਗੋਗ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 16-6-2010 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.30 ਤੋਂ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਕੁੱਝ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ੮ ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਖਚਾਖਚ ਭਰ ਗਿਆ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਵੇਕਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਕੈਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਕੈਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ “ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ” ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬੋਲ ਸਨ- “ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਵੇਖਿਆ” ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਭਰ ਜੋਬਨ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਚੁਪ ਦੇ ਛਾਏ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਖੁਦ ਭਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹੋਰ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ

ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਿਹ ਦੇ ੩੦੦ ਸਾਲਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਦਨਾਕ ਇਤਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਕਵੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਸ. ਥੰਮਣ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੌਚਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਵਿਤਾ ਜਗਤ ਦੀ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਵੀ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਬੰਧੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਬੀਬੀ ਮੁਖਪਾਲ ਕੌਰ ਮੁਹਾਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰਨ ਖਾਲਸਾ ਸਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਆਪ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਲੈ ਵਿੱਚ ਗਾ ਕੇ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕਵਿਤਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ ‘ਰਾਹੀ’ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਕਵਿਤਾ ਗਾ ਕੇ ਮਹੌਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਸ. ਫਤੇਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਜਾਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਬਾਕੀ ਸਫਾ ੧੬ ਤੇ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ !

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ

ਗੱਲ ਹੁਣ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਰਗੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰ-ਮਰਿਯਾਦਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਫਿਰ ੧੩ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹੰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਮਰਿਯਾਦਾਵਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਆਪ ਅਪਣਾ ਕੇ ਗੋਲਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰਮ ਧਰਮ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰੂਪੀ ਐਨਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਐਨਕ ਨਾਲ ਦੇਖੋਗੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਲੱਗੇਗਾ, ਨੰਗੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰ ਕੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਆਪ ਹੁਦਰੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਦ ਨਿਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇੱਕ ਕਾਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਅਗਲੇ ਕਾਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਚਾਹਵੇ ਤਾਂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੈਰ! ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੁੜਾਂ। ਈਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੌਮ ਦੇ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬੇਸ਼ਕਿਮਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਬੁਖਲਾਏ ਹੋਏ ਕੁੱਝ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਪੰਥਕ ਅਖਬਾਰ 'ਖਾਲਸਾ' ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੌਮੀ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇ-ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਅਸਫਲਤਾ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਉਪਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ, ਫਿਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੋਕਸਮੈਨ, ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੰਡਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਹੁਣ ਗਿਆਨੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਲਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

" ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਜਦ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮਣਵਾਦ, ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ, ਅੰਧ-

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਤਾਂ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਂਬਾ ਛਿੜਿਆ, ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਘਟੀਆਂ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਜਗਿਆਆਸੂ ਵਰਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੈ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਨੇ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੰਥਕ ਅਖਬਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਣ ਹਿੱਤ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਦਿ ਛਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ, ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਟੋਲੇ ਦੀਆਂ ਆਪਹੁਦਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੇਖ ਛਪੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਹੁਦਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਚਿੱਠਾ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਛਪਿਆ, ਸਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ, ਸਿੱਖੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਵਾਰ, ਕਲਗੀ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ, ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਛਪੇ) ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਵੱਲੋਂ ਭਉ ਹੇਠ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਕੁੱਝ ਹੋਣਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰੂਪੀ ਐਨਕ ਸਰਵਉੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਜਿਸਦਾ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬੁਖਲਾਏ ਹੋਏ ਸਾਧ ਲਾਣੇ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ

ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਕਤ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕੀ (ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਕੇ ਖਿਮਾ ਜਾਚਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁੱਝ ਹੋਇਆ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਗੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ) ਜਦਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਏ.ਸੀ. ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਕਿੰਝ ਆਇਆ ਸੀ? ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਹੀ ਜਥੇਦਾਰ ਇਹ ਕੁਫਰ ਸਮੁੱਚੇ ਮੀਡੀਏ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਜਿਸਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ (ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਕੜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਟੇ ਬਾਰੇ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੱਝ ਅਖਬਾਰੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਸ. ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੱਦੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਗਿਆਨੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਲਵਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਕਥਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਨੂੰ ਦਾਗਦਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇਹ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਇਤਨਾ ਕਹਿਣ ਬਦਲੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁਣ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਵਾਂਗਾ ਕਿ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਕਰਨੀ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੇ, ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਨਾਮੀ ਕਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ, ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾ. ੬ਵੀਂ ਛਾਪਣ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਤਰਫ਼ਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ੧੦੦ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਪ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਆਉ। ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਈਏ ਫਿਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਗੁਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ। ਗੁਰੂ ਭਲੀ ਕਰੇ।

98150-24920

ਸਫਾ 13 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਸੀਨੀ. ਮੈਨੇਜਰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ, ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸੈਕਟਰ ੪੨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਹਨ, ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹਿਰਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਵੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਲ ਮੁਹਾਲੀ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ ਤੇ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨੇਜਰ ਸ ਮਹਿੰਦਰ ਤੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ

ਭੁਪਾਲ ਸਾਬਕਾ ਡੀ ਪੀ ਆਈ (ਸ), ਸ ਫਤੇਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰ (ਸਲਾਹਕਾਰ), ਸ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ, ਸ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ, ਸ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਡਿਆਵਾਲਾ, ਸ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੋੜ, ਬਾਬਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਸ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੋਮੋਟੋ, ਗਿਫਟ ਪੈਕ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਮੋਟੋ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤਕਰੀਬਨ ੧੧ ਵਜੇ ਸਮਾਗਮ ਉਪਰੰਤ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ। ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰ ੪੨, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ।

9465216530

ਐਨ.ਐਸ ਸੇਵਕ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ

ਦੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਧੰਦਾ ਚੋਰ ਬਜ਼ਾਰੀ ਕਰੇ,
ਮਾਰੇ ਨੱਗੀ ਠੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਭੰਬਲ ਭੂਸੇ ਪਾਕੇ ਰੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ,
ਗੱਲ ਕਰੇ ਨਾ ਕੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਨਸ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਖਰੀਦੇ ਵੋਟਾਂ ਜੋ,
ਖੋਲੇ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਬੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਉਪਰੋਂ ਜੀ ਜੀ ਕਰਦਾ ਜੋ,
ਅੰਦਰੋਂ ਪੂਰਾ ਖੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨਚਾਵੇ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਦਾ,
ਕਰਕੇ ਸੀਨਾ ਜੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਕੁੱਤੇ ਬਿਲੇ ਅਸਲੇ ਵਾਲੇ ਪਾਲੇ ਜੋ,
ਡਾਂਗਾਂ ਰੱਖੇ ਛੇ ਪੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਕਰਕੇ ਰੇਪ, ਨਾਂ ਚਮਕਾਵੇ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ,
ਲੱਭ ਕੇ ਕਿਧਰੋਂ ਗੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਬਗਲੀ ਵਾਲਿਆ ਡੇਰੇ ਸਾਧਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਦੇ,
ਰੱਖੇ ਜੋ ਫੇਰਾ ਤੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ

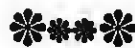
9878573068

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਪੰਥ ਦਾ ਪਿਆਰਾ,
ਇੱਕ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਪੰਥ ਅੱਵਲ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਦਾ ਮੁਦੱਈ,
ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਕੌਮ ਦੇ ਗ਼ਮ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਾ ਰਿਹਾ ਸਦਾ,
ਕਿਉਂਕਿ ਬੜਾ ਗ਼ਮ ਖਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ,
ਯਾਦਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਭੰਡਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੋਣ ਦਾ,
ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਖਣ ਸਾਰੇ,
ਪਿਤਾ ਵਾਂਗੂੰ ਕਰਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਭਰੋਸਾ ਜਿਤਣਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ,
ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਗਾ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਵਾਹੁ,
ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਰਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਵਾਕਫੀਅਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਹੁਤ ਸੀ ਉਸ ਦਾ,
ਜੇ ਸਮਝੋ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਇੱਕ ਕਲਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਇੱਕ ਰੌਸ਼ਨੀ,
ਸੂਝ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਸਮਝਣੀ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਹੈ,
ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਵਿਤਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਘਿਰਣਾ ਤੇ ਮੁਦੱਈ ਏਕਤਾ ਦਾ,
ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ,
ਜੇ ਸਮਝੋ ਸਿਪਾਹ ਸਲਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ,
ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਉਹਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਆਉ ਸਾਰੇ ਚਲੀਏ,
ਜੇ ਦੇ ਗਿਆ ਸਭ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
51 ਸਾਲ ਕਰਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ,
1901 ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਗੁਰਪੁਰੀ ਸਿਧਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਬੀਬੀ ਸੁਖਪਾਲ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ
ਮੁਹਾਲੀ ਵਾਲੇ

ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ

www.bhaiditsinghpatrika.com ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈੱਬ
ਸਾਈਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਵਾਰ
ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ upload ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਰਾਹੀਂ
ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ

ਸਾਕਾ ਜੂਨ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ

ਅਜੋਕੀ ਸਿੱਖੀ

ਕੀ-ਕੀ ਦੱਸਾਂ? ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ,
ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਹਾਸਿਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਛਣਕਾਰ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ।

ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦੀ ਅੱਜ ਅੱਖ 'ਚੋਂ ਗਈ।

ਖੋਹ ਲਿਆ ਪਾਣੀ ਸਾਥੋਂ ਸਾਡੇ ਹੀ ਝਨਾਬ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਮਾਰ ਧਾੜ ਬਹੁਤ ਕੀਤੀ ਪਿਆ ਦਿਲ ਧੜਕੇ।

ਖੋਦੋਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜੇਲੀਂ ਫੜਕੇ।

ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਬੱਚੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਾਰੇ ਭੂਮੀ ਲਾਲੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ।

ਅੱਜ ਖਲਕਤ ਦੀ ਰੂਹ ਕਿਉਂ ਨਿਵਾਲ ਹੋ ਗਈ?

ਲੋਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਕਮਾਲ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਰਲ ਮਨਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ।

ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਪੰਗਤਾਂ।

ਕਰਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘ, ਨਾ ਬੁੰਦ ਦਿਤਾ ਆਬ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਥਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁਕਾਰ ਜ਼ਾਲਮਾਂ।

ਘਰੀਂ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਲੇ ਲਾ ਕੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ।

ਕਰਤੇ ਠੰਡੇ ਸੂਰੇ ਕਾਰਾ ਕਰ ਬੇ ਹਿਸਾਬ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਢਾਅ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਾ।

ਹਰ-ਮੰਦਰ ਵੀ ਛਲਣੀ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਅਮੀਰੀ ਦਾ।

ਹਰਮੰਦਰ ਦਾ ਰਾਖਾ ਬਣਿਆ ਤਖਤ ਅਕਾਲ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਐ ਮਾਨਸ ਦੀ ਔਲਾਦ! ਕਾਜ ਕਰੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਲੇ।

ਉਤਰਣਾ ਪੂਰਾ ਸਿੱਖੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਵਾਲੇ।

'ਆਜ਼ਾਦ' ਵੀ ਗਾਉਂਗਾ ਮਹਿਮਾ ਤੰਦ ਕੱਸਕੇ ਰੁਬਾਬ ਦਾ।

ਮੁੜਕੇ ਖਿਲੂਗਾ ਜਦ ਮੁਰਤਾਇਆ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਂਡਲਾ

ਸਿਵਪੁਰੀ ਧੁਰੀ

9041748241

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਨਾਨਕ ਬਾਬੇ ਨੂੰ,

ਕਿਤੇ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ, ਤੇ ਅੱਜ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਦਾ
ਕੋਈ ਸਿੱਖੀ ਵਰਕਾ ਫੋਲ।

ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦੀ

ਤੂੰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਧੋਈ ਮੈਲ, ਅੱਜ ਆਪੋ ਧਾਪੀ ਪੈ ਗਈ
ਕੋਈ ਨਾ ਮੰਗੇ ਖੈਰ।

ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਉਹ ਯੁੱਗ ਜਦ

ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਂਦੇ
ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਛਕ ਕੇ
ਭੁੱਖ ਪੇਟ ਮਿਟਾਂਦੇ।

ਇਕ ਮਨ, ਇੱਕ ਚਿੱਤ ਬੈਠ ਕੇ

ਉਹ "ਇਕੋ" ਧਿਆਂਦੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾਵਾ ਰੱਖ ਕੇ
ਗੁਰੂਬਚਨ ਕਮਾਂਦੇ।

ਤੇ ਹੁਣ- ਮੰਗਣ ਦੀ ਵੀ ਜਾਚ ਨਹੀਂ

ਸੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ,

ਹੰਕਾਰ ਏ ਸਾਡਾ ਗਹਿਣਾ

ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਸਹਿਣਾ।

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਹੰਕਾਰ, ਲੋਭ

ਬਣ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਅੰਗ,

ਪੰਹੁਚਣ ਜਦ ਇਹ ਸਿਖਰ ਤੇ
ਫੇਰ ਦਿਖਾਵਣ ਰੰਗ।

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਹੰਕਾਰ, ਮੋਹ

ਕਰ ਲਏ ਆਤਮਸਾਤ

ਸਭੈ ਵਸਤਾਂ ਲੋੜੀਏ

ਕਰਨ ਲਈ ਆਤਮਘਾਤ।

ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ

ਭੁੱਲ ਗਏ ਉਹਦੀ ਜਾਚ,

ਅੱਜ ਹਰ ਥਾਂ ਲੁੱਟ ਘਸੁੱਟ ਹੈ
ਕਿਤੇ "ਸਿੱਖੀ" ਗਈ ਗਵਾਚ।

ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਛੱਡ ਕੇ

ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ਕੰਮਚੋਰ,

'ਸਿੱਖ' ਬਣਾਏ ਗੁਰੂ ਨੇ

ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ।

ਕੇਸ ਕਤਾ ਕਿਰਪਾਨ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਵੇਸ

'ਨਾਂ' ਨਾਲ ਸਾਡੇ 'ਸਿੰਘ' ਹੈ

ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਵੇਖ।

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਾਵਾਲਾ
267-495-9638

ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ

ਉੱਚਾ ਜਾਤ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਚਾ ਉਹ ਜੋ ਨੇਕੀ ਬੋਵੇ
 ਬਰਕਤ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਵੇ,
 ਦੇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਜਾਵੇ
 ਭਾਈ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਮਹਾਨ।
 ਨੰਦਪੁਰ ਕਲੋੜ ਨਗਰ ਮਹਾਨ,
 ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ
 ਪਰਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਗਰੀਬ, ਜਗ ਤੋਂ ਉਚੇ ਹੋਏ ਨਸੀਬ
 ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਸੀ ਆਇਆ।
 ਭਾਗ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਘਰ ਲਾਇਆ।
 ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਆਏ ਲੋਕ ਤਮਾਸ਼,
 ਦਿਤ ਰਾਮ ਸੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਮ
 ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਬਚਨ ਵਿਚਾਰੇ,
 ਗੁਲਾਬਦਾਸੀਏ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ
 ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੀ ਕੀਤੇ ਦੀਦਾਰੇ ਬਬੇਕ ਬੁਧਿ ਦੇ ਮਿਲੇ ਭੰਡਾਰੇ
 ਸਿਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੇਦਾਤ,
 ਉਰਦੂ ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਦਾਤ
 ਸਿਰ ਤੇ ਝਲਕੇ ਕਸ਼ਟ ਹਜ਼ਾਰੇ,
 ਚਮਕੇ ਵਾਂਗਰ ਧਰੂ ਇਹ ਤਾਰੇ
 ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ।
 ਦਿਤ ਰਾਮ ਤੋਂ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ।
 ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀ, ਨਿਸਕਾਮ ਸੇਵਾ ਗੁਰਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀ
 ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ
 ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਉਜਾਲਾ
 ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੰਕਾਰੀ।
 ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਦੀ ਆਈ ਵਾਰੀ।
 ਮੰਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲੀ
 ਸਿਖੀ ਦੀ ਪੱਤ ਉਸ ਨੇ ਰੋਲੀ,
 ਹਿੰਦੂ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਹੱਲੇ, ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗਏ ਨਾ ਝੱਲੇ,
 ਵਰਿਆਮ ਸੂਰਮਾ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।
 ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਹਰਾਇਆ।
 ਸਵਾਮੀ ਦਯਾਨੰਦ ਦਾ ਖੋਲਿਆ ਪਾਜ
 ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹੁਗਾ ਧਾਦ
 ਵਹਿਮਾ ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਮੁਕਾਇਆ
 ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਰਾਹ ਦਖਾਇਆ
 ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਜੜ ਹਲਾਈ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਉਸ ਜੋਤ ਜਗਾਈ।
 ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਬਾਨੀ
 ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾਰ

ਜੱਗ 'ਚ ਕਰ ਗਿਆ ਕਾਇਮ ਨਿਸਾਨੀ
 ਗੁਰੂ ਡੰਮ ਸਿਖਰ ਤੇ ਆਇਆ
 ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸਫਾਇਆ
 ਬਿਪਰਨ ਗੀਤ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਨਿਕਾਰ।
 ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਨਿਖਾਰ।
 1901 ਦੀ 6 ਸਤੰਬਰ ਸੀ ਭਾਈ, ਚਿਠੀ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੋਂ ਆਈ
 ਹੀਰਾ ਕੌਮ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਇਆ
 ਆਪਣੀ ਬੁਕਲ ਵਿਚ ਲੁਕੋਇਆ
 ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸਿੰਗਾਰ।
 ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਾ ਰਹੂ ਸਰਦਾਰ।
 *** ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਭੋਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸਨਰੀ

ਅੱਜ ਦਾ ਪੰਜਾਬ

ਮੇਰੇ ਸੁਹਣੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸੀ,
 ਇਸ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਗੱਭਰੂ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।
 ਪੋਚਵੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਜਚਦੇ ਸੀ ਗੱਭਰੂ,
 ਤੇ ਗਜ਼ ਗਜ਼ ਲੰਮੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜਚਦੀਆਂ ਸੀ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।
 ਜਿੰਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਗੁਰੂਆਂ,
 ਅੱਜ ਕੇਸ ਕੱਟਦੇ ਗੱਭਰੂ ਖੜ੍ਹਦੇ ਨੇ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾਂ।
 ਚੁੰਨੀ ਉਡਾ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਕਰਕੇ ਪੋਨੀ ਟੇਲਾਂ,
 ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਚਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।
 ਨਸੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਨੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ,
 ਜਿਹੜੇ ਮਾਰਦੇ ਸੀ ਅਖਾੜਿਆ 'ਚ ਮੱਲਾਂ
 ਚੁੰਘ ਕੇ ਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ।
 ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ,
 ਤਰਿੰਜਣ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਸੁੰਨੇ ਪਏ ਬਿਨਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।
 ਇੱਕਵੀਂ ਸਦੀ ਚ ਕਹਿਣ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ,
 ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਤੇ ਆਜਾਦੀ ਨੇ ਪਾਈਆਂ
 ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ।
 ਬਿਰਧ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਲ ਨੀ ਕਰਦਾ,
 ਬੈਕਵਰਡ ਸਮਝ ਕੇ, ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾਂ।
 ਸੁਹਾਗ ਘੋੜੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ,
 ਘਟੀਆ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਲੱਚਰ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੇ ਪਾਈਆਂ
 ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ।
 ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਬਣੂ ਰਣਜੀਤ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦਾ,
 ਲੱਗਦਾ ਇਸ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਦੇ ਸੁਹਪਣ ਨੂੰ
 ਨਜ਼ਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਯਾਰਾਂ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
 9876262642

ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ

ਮੱਥੇ ਘਸਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵੇਖੀ,
ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਮਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਝਾਤੂ ਪੋਚਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵੇਲੇ,
ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਮਝ ਕਮਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ,
ਬਹਾਨੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਪੱਲਾ ਛੁਡਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਲੜੀਆਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀਆਂ ਲਾ ਲਾ ਕੇ,
ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਖੂਬ ਸਜਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਏ. ਸੀ, ਕੂਲਰ, ਪੱਖੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਲਈ,
ਰੁਮਾਲੇ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ' ਲਈ ਚੜਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਗੁਰਪੁਰਬ ਜਾਂ ਦਿਨ ਦਿਹਾਰ ਵੇਲੇ,
ਹਿੱਸੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ ਗਲੀਆਂ ਸਾਫ ਕਰਕੇ,
ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਖੂਬ ਛਿੜਕਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਅਲੀਸ਼ਾਨ ਬਣ ਗਈਆਂ ਨੇ,
ਲੈਂਟਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰਲ ਮਿਲ ਪਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗ੍ਰੰਥੀ ਰਖਣ ਵਾਰੀ ਕੰਜੂਸੀ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਭਾਵੇਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਨੂੰ ਹੀ ਲਿਆ ਬੈਠਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੂਰ ਦੀ ਹੋਈ,
ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਚੁਰਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਆਉਣ ਬਾਬੇ ਤਾਂ ਬੋਰੀਆਂ ਭਰ ਦਿੰਦੇ,
ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਖਰਚੇ ਗਿਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਨੇ,
ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ ਪਾਠ ਦੀ ਕਰਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਪਾਠ ਸੁਖਮਨੀ ਦਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦੇ,
ਵਾਰ ਆਸਾ ਦੀ ਤੋਂ ਆਸ ਪੁਗਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਪਾਠ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਕੇ,
“ਪਾਠ ਕਰੀ ਜਾ” ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥

ਆਪ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਲੱਗ ਜਾਣ ਗੱਲੀਂ,
ਜਾਂ ਫਿਰ ਟੀ.ਵੀ ਨਾਲ ਮਨ ਪਰਚਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਕਿਥੇ,
ਕਹਿਕੇ ਬੇਅੰਤ ਰੁਝੇਵੇ ਗਿਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਨਿਤਨੇਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਛੱਡ ਬੈਠੇ,
ਅਪਣਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਨਿਤਨੇਮ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ
ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ “ਸ਼ਿੰਦਰ” ਨੂੰ ਦੱਸ ਤੂੰ ਹੀ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਬਾਝੋਂ,
ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥
ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ॥

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ
ਫਤਿਹਾਬਾਦ
9466266708

ਰੰਗ

ਹਰ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾ ਜਾਂਦੇ,
ਬੁਨਿਆਦ ਸੱਚ ਦੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਪਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਤਾਈਂ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਔਕੜਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾ ਜਾਂਦੇ,
ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਰਥ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਜਾਂਦੇ,
ਦਿਸ਼ਾ ਤੁਫਾਨਾਂ ਦੀ ਮੋੜ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਜਿੰਦਗੀ ਘਰੇਲੂ ਤੰਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਾਰ ਜਾਂਦੇ,
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਦੇਵਤੇ ਕਿਸਨੇ ਵੇਖੇ ਅੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ,
ਵਸਦੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਸਫਲਾ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ।

ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਪਰਾਗਪੁਰ
ਤਹਿ:- ਡੇਰਾਬੱਸੀ,
ਮੁਹਾਲੀ

ਗੁਜਲ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਥਾਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੀ ਲੈ ਮਿਹਰ ਦਾ ਸਾਇਆ,
ਜਕੜ ਉਸ ਜੁਲਮ ਦੀ ਤੋੜੀ ਫਤਿਹ ਦਾ ਗੀਤ ਉਸ ਗਾਇਆ।

ਬਿਰਾਗੀ ਬਣ ਗਿਆ ਬੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਾ ਯਾਰੋ,
ਉਨ੍ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਛਿੱਟ ਪੀਤੀ ਬਣੀ ਫਿਰ ਬਰਕ ਦੀ ਕਾਇਆ।

ਬਦਨ ਤੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸ਼ਸਤਰ ਨਿਗਾਰੇ ਚੋਟ ਲਾਈ ਉਸ,
ਸਫਰ ਨਾਂਦੇੜ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਉਹੋ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਧਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਨੇ ਤੀਰ ਪੰਜ ਬਖਸ਼ੇ ਤੇ ਬਖਸ਼ੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਵੀ,
ਤੁਰੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਸਾਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਖਸ਼ ਦਰ ਪਾਇਆ।

ਸਲਾਹਾਂ ਸਮਲਤਾਂ ਕਰਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜਪਦੇ ਉਹ,
ਵਧੇ ਉਹ ਵਾਂਗ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਟਕ ਨਾ ਪਾਇਆ।

ਜੁ ਸ਼ਰਧਾ ਆਸਥਾ ਵਾਲੇ ਜੁੜੇ ਆ ਗ਼ੈਰਤਾਂ ਵਾਲੇ,
ਜਗਾਈ ਚੇਤਨਾ ਐਸੀ ਸਿਤਮ ਦਾ ਮਹਿਲ ਉਸ ਢਾਹਿਆ।

ਲਿਤਾੜੇ ਲੋਕ ਕਰ ਕੱਠੇ ਝੁਲਾਇਆ ਕੇਸਰੀ ਪਰਚਮ,
ਫਤਿਹ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਪਾਣੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਇਆ।

ਨਾ ਝੁਕਿਆ, ਡੋਲਿਆ ਹਿਰਦਾ, ਕਬੂਲੀ ਮੌਤ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ,
ਕਲੇਜਾ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪੁੱਤਰ ਜਦੋਂ ਜੱਲਾਦ ਸੀ ਪਾਇਆ।

ਉਹੋ ਜਰਨੈਲ ਜੋਧਾ ਸੀ ਬਹਾਦਰ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ,
ਤੁਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹ ਵੇਖੋ ਜਿਨ੍ਹੇ ਉਹ ਵੀਰ ਅਜਮਾਇਆ।

ਅਸਾਡੀ ਕੌਮ ਅੱਜ ਭੁੱਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਅਸਾਂ ਪਰ ਮੁੱਲ ਕੀ ਪਾਇਆ?

ਅਸਾਨੂੰ ਕੈਲਵੀ ਚੰਬੜੀ ਹੈ ਮਾਇਆ ਈਰਖਾ ਚੰਦਰੀ,
ਅੱਧਮ ਤੇ ਨੀਚ ਬਿਰਤੀ ਨੇ ਹੈ ਪਰਦਾ ਅਕਲ ਤੇ ਪਾਇਆ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ

9878381474

ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ

ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ, ਮੁਰੀਦ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਸੀ,
ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ।

ਘੂਕ ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਕੌਮ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ,
ਉਸਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ।

ਭਰਮਾਂ ਪਖੰਡਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਮਾਂ ਲੀਰੋ ਕੀਰ ਕੀਤਾ,
ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗੂ ਚੁੱਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਤਨੋਂ ਮਨੋਂ ਡਿੱਗਦੀ ਸਾਖ ਪੰਥ ਦੀ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ,
ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਟਕਿਆ, ਉਹ ਕਲਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਅਟਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਜੋਤ ਲੈ ਕੇ,
ਪੰਥ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਦਰ ਦਰ ਚੁੱਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਘਾਲਣਾ ਕਲਮ ਦੀ ਤੇ ਉਡਾਣ ਸੀ ਬੁਲੰਦ ਏਡੀ,
ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ ਬੀਜ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪੁੱਟਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਕੰਵਲ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਈ ਸੀ ਨਕੇਲ ਜਦੋਂ,
ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰਿਆ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਿਆ।

ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ, ਮੁਰੀਦ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਸੀ,
ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ।

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼

ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ:-
ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੀਨ ਕਰ ਦੇਣਾ;
ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਕੰਚਨ ਕਰ ਦੇਣਾ; ਨਾ-ਪਾਕ ਤੋਂ ਪਾਕ; ਅਪਵਿੱਤਰ
ਤੋਂ ਪਵਨ-ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਨਿਰ-ਖਾਲਸਾ; ਅਧੂਰੇਪੁਣੇ ਤੋਂ ਪੂਰਾ-
ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤਿ; ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ
'ਤੇ ਵੀ। ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ
ਵੀ ਸਿਖਰ। ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
'ਸਚਿਆਰ' ਆਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ
ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਭਾਵੇਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ
ਆਖ ਲਓ; ਸੌ ਗਜ਼ ਰੱਸਾ, ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਗੰਢ। ਸਚਿਆਰੇ ਪੁਰਖ
ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੂੜਿਆਰ ਕੀ ਜਾਣੇ,
ਸੱਚ ਦੇ ਵਣਜ ਨੂੰ?

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ 'ਤੇ
ਕੋਈ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਗਨ ਵਿੱਚ ਸੜਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ
ਆਵੇ। ਸਭੇ ਹੀ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵੱਸਣ। 'ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ'
ਠਰ ਜਾਵੇ। ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ, ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ।
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਾਂ 'ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਲਈ ਕੁੱਝ
ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ
ਦੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਤਮ-ਬਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਆਤਮ-ਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਪ੍ਰਮਾਤਮ-ਬਲ ਵਿੱਚੋਂ,
ਨਾਮ ਰਾਹੀਂ; ਭਾਵ ਸੱਚ ਦਾ ਪੱਲਾ ਪਕੜਿਆਂ, ਇਹ ਬਿਖਮ
ਪੈਂਡਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਆਧਾਰ 'ਨਾਮ' ਭਾਵ ਸੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ
ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

“ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ”

ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਰੂਪੀ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਚਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਥੰਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਧਾਰਮਿਕ, ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ
ਰਾਜਨੀਤਕ। ਇਹੋ ਹੀ ਥੰਮ ਨੇ, ਵਿਸ਼ਵ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਭਾਵ
ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ।

ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ
ਵਿਘਨਕਾਰੀ, ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਤਪਰ ਰਹੇ
ਹਨ। ਵਿਘਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, ਕਾਮ, ਕਰੋਧ,
ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ
ਨਾਸਤਕ ਮਨੁੱਖ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ
ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਫਜ਼ੂਲ ਤੇ ਵਾਧੂ ਦੀਆਂ ਮੰਨ ਕੇ, ਮੂੰਹ ਮੋੜ
ਕੇ ਖਲੋ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਆਖੇਗਾ ਸੰਸਾਰਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ
ਰਿਖੀਆਂ-ਮੁਨੀਆਂ ਵਾਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਵੜਿਆ ਏ?
ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ? ਉਹ ਕੀ ਜਾਨਣ
ਸਰਬ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ? ਇਹ ਲੰਗੜਾ-
ਲੂਲੂ ਸਿਧਾਂਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਏ? ਇਹ ਤਾਂ ਸਰਬ ਗੁਣਾਂ ਭਰਪੂਰ-
ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ!

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸੱਚ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੱਕ ਲੰਮਾ
ਸਫ਼ਰ ਹੈ ਭਾਵ ਧਰਮ 'ਤੇ ਤੁਰਿਆਂ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲੇ
ਮਕਸੂਦ ਤੱਕ ਅਪੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਕੇ
ਤੁਰਿਆਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੇ ਅਰਥ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਨੇ। ਸੱਚ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਏ
ਧਰਮ ਕੋਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ! ਧਰਮ ਦੇ ਬੁਰਕੇ ਬੱਲੇ
ਅਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਸੂਰਜ-ਵੱਤ ਮੁਖੜੇ 'ਤੇ ਬੱਦਲ
ਰੂਪੀ ਪੱਥੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਰਾਏ।
ਇਸੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੂਰਖ ਨੇ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਫੀਮ
ਆਖਿਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ 'ਲੜਾਈ ਦੀ ਜੜ੍ਹ'। ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ
ਭਾਵ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਕਰਕੇ ਸੱਚਣ ਸੱਚ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
ਧਰਮੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਝੂਠ ਦਾ ਹਰਫ਼ ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ
ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੋ-
ਤਨੋਂ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

ਕੀ ਸੱਚ ਦਾ ਧਾਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵਿਹਲੜਪੁਣੇ ਦੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੋਚੇਗਾ? ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ
ਪ੍ਰਥਮ ਉਪਦੇਸ਼ 'ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ' ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਦੀ ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ
ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ
ਆਰਥਕ ਢਾਂਚਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ

ਆਰਥਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹੇ। ਆਰਥਕ ਦਸ਼ਾ ਨਰੋਈ ਹੋਵੇ। ਸਚਿਆਰਾ ਮਨੁੱਖ, ਦੇਸ਼ ਦੀ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਆਰਥਕ ਉਨੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਘਪਲੇਬਾਜ਼, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਕਦੋਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ, ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਜਾ ਫੜੇਗਾ। ਸਚਿਆਰ ਹੀ, ਮਨੁੱਖ ਸੰਮਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੂੜ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਮਕੌੜੇ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ।

ਮਨੁੱਖ ਸਚਿਆਰਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਆਰਥਕ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਪਰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਜੰਜੀਰ ਗਲੇ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਮਨ ਕਰਕੇ ਤੇ

ਤਨ ਕਰਕੇ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਧਰਮ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸਚਿਆਰੇ ਪਾਥੀ ਬਣ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਫਰ, ਸੱਚ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪੈਂਡਾ।

ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਭੇਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਮਧਾਣੀ ਨਾਲ ਮੱਥਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਹੀਂ ਰਿੜਕਿਆਂ ਮੱਥਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਵੱਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਸੰਸਾਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲਾ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਸਾਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

9877251660

ਲਾਈਟਾਂ ਵਾਲੇ ਚੌਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਓਹਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਦ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਾਊ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਤਾਂ ਬਾਊ ਨੇ ਚਲਾਣ ਨਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬੜੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਜੋੜੇ।

ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬਾਊ ਜੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਐ, ਚਲਾਣ ਤਾਂ ਕੱਟਣਾ ਈ ਪਊ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢੋ। ਜਕੋ ਤਕੀ ਵਿੱਚ ਬਾਊ ਜੀ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢਕੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾਏ, ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਚਲਾਣ ਕੱਟਕੇ ਬਾਊ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾਇਆ।

ਬਾਊ ਜੀ ਨੇ ਚਲਾਣ ਦੀ ਤਹਿ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਕੜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਲੈ ਹੁਣ ਮੈਂ ਦੱਸੂੰ ਚਲਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕੱਟੀਦੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕਰਾਉਣੈ, ਉਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਣ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਲੈ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੂੰ ਨਾਲੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੀ ਪਾਊਂ। ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੂ ਬਈ ਚਲਾਣ ਇੰਝ ਵੀ ਹੁੰਦੈ।

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਦੁਬਕ ਗਿਆ, ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਬਾਊ ਜੀ ਇੰਝ ਨਾ ਕਰਿਉ, ਲਿਆਓ ਆਹ ਚਲਾਣ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿਓ,, ਮੈਂ ਆਪੇ ਭੁਗਤ ਲਊਂਗਾ। ਪਰ ਬਾਊ ਕਿੱਥੇ ਮੰਨੇ।

ਨੇੜਿਉਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਿਆਂ ਟਕੋਰ ਮਾਰੀ, “ਬਲੇ ਓਏ ਬਾਊ!” ਦੇ ਤਾ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜਾ।

9888515261

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਬੀ. ਸਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

“ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਿਓ, ਅੱਖਾਂ ਬੜੀਆਂ ਨਿਆਮਤ ਨੇ” ਇਕ ਮੰਗਤੇ ਦੇ ਬੋਲ, ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਸੁਣਦੀ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ਼ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਜੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਤਦ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਨੇਤਰਹੀਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨ ਹੋ ਗਈ।

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਸਿੱਧ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਤੇ ਧੂੰਏਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੋੜਾ ਹੋਰ ਪਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਵਿਟਾਮਿਨ “ਏ” ਅਤੇ “ਡੀ” ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫੱਲ, ਮੱਖਣ ਘਿਉ, ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਚੀ ਗਾਜਰ ਤੇ ਗਾਜਰ ਦੇ ਰੱਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ, ਪਾਲਕ, ਦਹੀਂ ਤੇ ਲੱਸੀ ਲਾਭਵੰਦ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਮਾਲਸ਼ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਈ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਨਾ ਘੱਟ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੈਠਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਪਵੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਟੀ. ਵੀ. ਵੇਖਣ ਨਾਲ, ਘੱਟ ਸੌਣ ਭਾਵ ਨੀਂਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿਥੇ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਨਿਕਲਣਾ, ਲੰਮੇ

ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ, ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਰੋਗ ਖਾਨਦਾਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੁੱਝ ਛੂਤ ਦੇ ਰੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭੈਂਗੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਦਾ ਜੇ ਠੀਕ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਬਚਪਨ, ਜੁਆਨੀ ਜਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਗ ਹੈ। ੪੦ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਲੋਕੋਮਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪੁੰਧਲਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਲੈਂਜ਼ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਕਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੋਟੇ ਲੈਂਜ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰੋਗ “ਅੰਧਰਾਤਾ” ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਗੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਇਹ ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਦਿਨੋਬੀ” ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਵਿਚ ਰੋਗੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ। “ਤਿਪਲੇਪੀਆ” ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਗ “ਕਲਰ ਬਲਾਈਂਡ” ਵਿਚ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਅਥਰੂ ਸੁੱਕ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਦਾ ਝੜ ਜਾਣਾ, ਪੁਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਜਸ਼, ਕੁਕਰੇ, ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਣੀ, ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਮਾਸ ਆ ਜਾਣਾ, ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਖੀਆਂ ਉਡਣੀਆਂ ਨਾਲੇ ਧੱਬੇ ਦਿਸਣਾ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੋਗ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਹਿਦ ਖਾਣਾ, ਸ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ, ਸ਼ਹਿਦ ਵਿੱਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰੱਸ, ਪਿਆਜ਼ ਰੱਸ ਅਤੇ ਅਦਰਕ ਦਾ ਰੱਸ ਬਰਾਬਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਲਾਈ ਨਾਲ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਡਾਇਓਸੇਮਿਕ ਮਾਲਸ਼, ਪੁੱਪ ਸੇਕਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧੋਣਾ, ਤੈਰਣਾ, ਗਰਦਨ ਦੀ ਕਸਰਤ, ਪੈਨਸਿਲ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ (ਪੈਨਸਿਲ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾਣਾ) ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼, ਭਾਫ ਲੈਣਾ, ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ ਅਤੇ ਕਸਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕੇਵਲ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸੁਜਾਖਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਖਾਂ ਹੀਣ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਰੀਰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ- ਹਰੇਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਜਾਲਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ੪-੬ ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿਚਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੇ ਕੇਵਲ ੧੦ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ- ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਵਿਗੜਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੱਢੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ੪੮ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇ ਮਹਾਨ,
ਜੋਤੀ ਹੀਣ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਦੇਵੇ, ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ।

ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ੧੮-੪-੨੦੧੦ ਨੂੰ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਸੈਕਟਰ ੧੦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਜੂਨ ੨੦੧੦ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਲਿਖਵਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਹਨ:-

੧. ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ:- ੭੧੨ ਆਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ
ਕਜਹੇੜੀ ਯੂ.ਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

੨. ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ:- ੧੩੮੯/੪੪ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

੩. ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ :- ੫੨੩/੪੫ ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

੪. ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਾਵਾਲ:- ੧੩੨੯/੪੪ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

੫. ਸ. ਰਾਮਦਾਸ ਸਿੰਘ:- ੨੦੪੬/੩ ਸੈਕਟਰ ੪੫ ਸੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

੬. ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

੭. ਸ਼੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ- ੧੫੯੧/੧ ਸੈਕਟਰ ੩੦ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦਿ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦਾਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲਗਵਾਉਣ ਅਤੇ ਲਗਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰੇਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਣੇ। ਦਾਸ ਆਪ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵੇਗਾ।

9316133498

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਚਾਰ ਮੁਏ ਤੋਂ ਕਿਆ ਭਇਆ

ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਤੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ)

ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਵੀ ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਹਰ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਜੋੜ ਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਟਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ

- 44- ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੱਖ ਇਕ ਇੱਚ ਨਾ ਹਟਣ ਪਿੱਛੇ,
ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਤਾਈਂ ਰੂਪ ਜਾਪਦੇ ਉਹ ਕਾਲ ਸੀ।
ਮੋਹਲੇ-ਧਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਬਰਸ ਰਹੀ ਸਾਉਣ ਵਾਂਗੂ,
ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਪਾਣੀ ਹੋਇਆ ਸੂਹਾ ਲਾਲ ਸੀ।
ਨਾਹਰ ਖਾਂ, ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਈ ਫੱਟੜ ਭਾਰੀ,
ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਗੇ ਕਮਾਲ ਸੀ।
ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਦਿਓਆਂ ਜੈਸੇ ਕੱਦ ਆਹੇ,
ਖਾਇ ਖਾਇ ਫੱਟ ਡਿੱਗੇ ਹੋਇਕੇ ਨਿਵਾਲ ਸੀ।

ਰਣ-ਭੂਮੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ

- 45- ਨਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਚੱਤ ਵਗੇ ਰਣਭੂਮਕਾ 'ਚ,
ਆਉਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ।
ਵੱਢੇ ਹੋਏ ਅੰਗ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੀ ਨਜ਼ਰ ਔਂਦੇ,
ਜੱਟ ਨੇ ਖਿੰਡਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨੇ ਦੀਆਂ ਗਨੇਰੀਆਂ।
ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭਾੜੇ ਵਾਲੇ ਟੱਟੂਆਂ ਦੀ,
ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਗਾਂ ਕਈਆਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਢੇਰੀਆਂ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੱਖ ਨਾਲ 'ਕੱਲਾ' 'ਕੱਲਾ' ਜੂਝਦਾ ਸੀ,
ਵਾਹ, ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਇਹੋ ਰਹਿਮਤਾਂ ਸੀ ਤੇਰੀਆਂ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਪਾਠ

- 46- ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸੀ ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਈ,
ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਰਾਗ ਸੀ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੱਲਦੀ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੂਰਿਆਂ ਦੀ,
ਹਵਾ ਵਿਚ ਬਰਛੇ ਉਡਣ ਜੀਕੂੰ ਨਾਗ ਸੀ।

ਸੋਧ ਰਹੇ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸੇ ਨਾਲ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ,
ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਇਆ ਜੋ ਵੀ ਵੈਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਗ ਸੀ
ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਜਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਝਾਤ ਮਾਰੀ,
ਵੇਖ ਕੇ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਹੋਏ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ

- 47- ਟਿੱਬੀ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ,
ਦੁਸ਼ਟ ਦਮਨ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾਂਵਦੇ।
ਪੰਜ ਕੋੜੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ,
ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਵਦੇ।
ਆਫ਼ਤਾਬ ਵਾਂਗੂ ਲਾਲ ਹੋਏ ਚੱਲੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰੇ,
ਮਾਰ, ਮਾਰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਤੁਖਮ ਮਿਟਾਵਦੇ।
ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਜੀਓਣ ਸਿੰਘ,
ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀਂ ਹੋਰ ਜਲਵਾ ਵਿਖਾਵਦੇ।

ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ

- 48- ਬਣ ਕੇ ਪਹਾੜ ਖੜਾ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਜੰਗ ਵਿੱਚ
ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਪਛਾੜਦਾ।
ਪਾਇ ਦਿੱਤੀ ਠੱਲ ਕੇਰਾਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਤਾਈਂ,
ਜੋ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਉਹਨੂੰ ਗੋਭ ਵਾਂਗੂ ਫਾੜਦਾ।
ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤਾਈਂ ਆਖਦੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ,
ਲੰਘ ਜਾਓ ਨਦੀ ਓਹਲਾ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜ ਦਾ।
ਸੁੰਦਰੀ, ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੇਵਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਉ,
ਫੇਰ ਨਾ ਫਿਕਰ ਸਾਨੂੰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੀ ਧਾੜ ਦਾ।

ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਤੇ
ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਛੁੜਨਾ

49- ਦੋਹਾਂ ਮਹਲਾਂ ਤਾਈਂ ਲੈ ਕੇ ਠਿਲੁ ਪਏ ਮਨੀ ਸਿੰਘ,
ਧੰਨਾ ਤੇ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇਰ ਨਾ ਲਗਾਂਵਦੇ।
ਭਾਗੋ ਅਤੇ ਬੀਰੋ ਦੋਨੋਂ ਦਾਸੀਆਂ ਵੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ,
ਸੱਤੇ ਜਣੇ ਸਰਸਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਵਦੇ।
ਟੁਰ ਪਏ ਭੇਸ ਬਦਲਾਇ ਕੇ ਅਨੋਖਾ ਕੋਈ,
ਰਸਤੇ ਦਵਾਰ ਹਰਿ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਵਦੇ।
ਮੁੜ ਮੁੜ ਪਿੱਛੇ ਅੱਖਾਂ ਤੱਕਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ,
ਚਾਰੇ ਹੀ ਪਿਸਰ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰੀ ਨਾ ਆਂਵਦੇ।

ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ
ਦਾ ਵਿਛੁੜਨਾ

50- ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਦੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ,
ਲੰਘ ਗਏ ਪਾਰ ਨਦੀ ਸਰਸਾ ਨੂੰ ਚੀਰ ਸੀ।
ਗੰਗੂ ਸੀ ਰਸੋਈਆ ਥੋੜ੍ਹਾ ਧਨ ਮਾਲ ਨਾਲ ਆਹਾ,
ਰੋਪੜ ਦੇ ਵੱਲ ਚਾਰੇ, ਘੱਤ'ਗੇ ਵਹੀਰ ਸੀ।
ਡਰਦੇ ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਠੁੱਡੇ ਠੇਰੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ,
ਭੁੱਖ ਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਡਾਢੇ ਦਿਲਗੀਰ ਸੀ।
ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਪਹੁੰਚਗੇ ਸਹੇੜੀ 'ਚ ਮੋਰਿੰਡੇ ਪਾਸ,
ਸਰਸਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਅਜੇ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਸੀ।

ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘੇਰੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ

51- ਚਾਰੇ ਪਾਸੋਂ ਘੇਰਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ,
ਜੀਉਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਜਾ ਲੈ ਕੇ ਖੰਡਾ ਚਾਲੀ ਸੇਰ ਦਾ।
ਵੱਢ ਵੱਢ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਚੀਬੜੇ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗਾ,
ਜੋ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਝੱਟ ਜ਼ਿਮੀ ਉੱਤੇ ਗੇਰਦਾ।
ਕੱਢਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ,
ਹੋਇਕੇ ਅਗੇਰੇ ਸਾਰੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਦਾ।
ਨਾਲ ਲੈ ਜੁਝਾਰ ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਰ ਹੋਏ,
ਗੁਰੂ ਤਾਈਂ ਮਿਲ ਕਿੱਸਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਸ਼ੇਰ ਦਾ।

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

52- ਕਰਕੇ ਸੁਰਖਰੂ ਅਜੀਤ ਤੇ ਜੁਝਾਰ ਤਾਈਂ
ਜੀਉਣ ਸਿੰਘ ਜਾਇ ਫੇਰ ਡਟਿਆ ਮੈਦਾਨ ਸੀ।
ਉਹੀ ਰੰਘਰੇਟਾ ਜੋ ਲਿਆਇਆ ਸੀਸ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚੋਂ,
ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਜਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਬਲੀਦਾਨ ਸੀ।
ਸੈਂਕੜੇ ਮੁਗਲ ਮਾਰ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾਇ ਦਿੱਤੇ,
ਡੋਲਦਾ ਜ਼ਰਾ ਨਾ ਐਸਾ ਸੂਰਾ ਬਲਵਾਨ ਸੀ।
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਦਕ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਐਨ ਤੋੜ ਤੀਕ,
ਦਾਗ਼ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਨ ਸੀ।

ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਕਰਨਾ

53- ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਸਾਂਭ ਰੱਖਿਆ ਸੀ,
ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ।
ਕਈ ਮਣ ਭਾਰ ਸੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ,
ਸਭੋ ਕੁਝ ਲੈ ਕੇ ਛਾਲਾਂ ਸਰਸਾ 'ਚ ਮਾਰੀਆਂ।
ਅਨੇਕ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੂਰੇ,
ਸਰਸਾ ਨਦੀ 'ਚ ਡੁੱਬੇ ਲੱਗੀਆਂ ਨਾ ਤਾਰੀਆਂ।
ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਬਚਗੇ ਜੋ ਮਿਲਗੇ ਗੋਬਿੰਦ ਤਾਈਂ,
ਰੋਪੜ ਤਰਫ਼ ਗੁਰਾਂ ਮੋੜੀਆਂ ਮੁਹਾਰੀਆਂ।

ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ

54- ਵੇਖ ਕੇ ਬਹਾਦਰੀ ਅਜੀਬ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ,
ਮੁਗਲ ਮੁਖਾਲਿਫਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਘਬਰਾ ਗਏ।
ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਇਹੋ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ,
ਪਰਕਾਲ-ਇ-ਆਤਿਸ਼ ਤੋਂ ਕੇਰਾਂ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਏ।
ਸੈਂਕੜੇ ਕੁ ਸਿੱਖ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ,
ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਤਾਰੇ ਸੀ ਵਿਖਾ ਗਏ।
ਚੱਪੇ ਚੱਪੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਮੈਦਾਨ ਸਾਰੇ,
ਵਜੀਦ ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਖਾਨ ਅੱਗੇ ਆ ਗਏ।

9814710668

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ - ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ

ਡਾ. ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ

ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਚੁੰਬਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ, ਵਕਤਾ, ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਰਾ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਥਾਏ ਕੀਲ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਜ਼ੀਮ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪਰਤਾਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ, ਉਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੜੇ ਉੱਤਮ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਸਨ। ਭਾਸ਼ਣ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬੀ ਅਤੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਭੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਵੀ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਨੰਦਪੁਰ ਕਲੋੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਨ ੧੮੫੦ ਈ. ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਨਾ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਧ ਬਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਦਾਤ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਸਿੰਘ ਸਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤ ਰਾਮ/ ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਸੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਉਦਾਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ

ਉਦਾਸੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਏਨੇ ਪੱਖ ਪਾਸਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਕਾਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੱਥਲੇ ਲੇਖ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸੂਤਰਿਕ ਵਰਣਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜੋ ਇਵੇਂ ਹੈ:- ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ:- ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਨੇ ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਈਸਾਈਅਤ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪਤਿਤਪੁਣੇ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ 'ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ' ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਹੰਡਲੇ ਮਾਰੇ ਉਹ ਉਲੇਖਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਯੁਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਧ ਰਹੇ ਲਗਾਓ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਸਨ। ਸਮੁੱਚਾ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਸ਼ਾਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਾਧੂ ਦਯਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਵੇਂ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਸਾਧੂ ਦਯਾਨੰਦ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਵਾਦ" ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਪਨਪ ਰਹੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਫਾ ੩੩ ਤੇ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰ

ਇੰਜ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ

ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਤਨ, ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਨਾਮੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਵੇਕਲੀ ਹੈ। ਜੱਸਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਇਹ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ਾ ਫੜਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੋ ਦਿਸਹੱਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਪਾਠਕ ਖਾਸ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਜੱਸਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚਣੀ, ਘੋਖਣੀ ਤੇ ਕਲਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਨਵੇਕਲੇ ਦਿਸਹੱਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਗੇ।

ਐਨ ਐਸ ਸੇਵਕ (ਸੰਪਾਦਕ)

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ੧ ਜਨਵਰੀ ੧੮੮੩ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਈ। ਇਥੇ ਐਫ. ਏ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ੧੯੦੧ ਈ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਥੇ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਉਚਿੱਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਫੰਦਾਂ ਵਿੱਚ “TRUMPET CALL” ਨਾਮ ਦਾ ਗੁਟਕਾ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਰਮ ਬਜਾ ਕੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵੱਲ ਖਯਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ

ਕਵੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਾਹਰ ਵੀ ਸੀ।

ਜੂਨ ੧੯੦੩ ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਿੰਡ ਉਰਨਾ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਮਾਛੀਵਾੜਾ) ਵਿਖੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੜਕੀ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ। ਜੰਝ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸੱਤ ਸੱਜਣ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਸਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਦੀ, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ MEDICAL CAREER ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਟਿਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਆ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ

ਲਈ ਸਗੋਂ ਪਿਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਮਹੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਆਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਫਾਰਸੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਉਰਦੂ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਲਮ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਕੁਮਨ ਜੀ ਦੀ ਰੱਗ ਰੱਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਸਪਿਰਟ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਸੰਨ ੧੯੦੪ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਆਏ ਸਨ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਪੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੇ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਕੁਮਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਪੜਾਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪਾਸ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਮਾਤਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇਈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ QUALIFIED TEACHER ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੇਠ, ੧੯੦੫ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਬੇਟਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ EDINBURGH (SCOTLAND) ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਆਣ ਮਿਲੇ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ DEGREES AND DIPLOMAS ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ:-

1. M.D (HONS.) BRUX- FIRST DIVISION (GRANDE DISTINCTION) FROM BRUSSELS
2. DPH (EDIN AND GLASG)
3. CLINICAL TRIAL MANAGEMENT : CTM (LIVERPOOL)
4. LICENTIATE OF THE ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS- LRCP (LONDON) AFTER ADMITTING ON 30.10.30
5. LICENTIATE OF THE ROYAL COLLEGE OF SURGEONS- LRCS (EDIN)
6. LICENTIATE OF THE ROYAL FACULTY OF PHYSICIANS AND SURGEONS- LRFPs (GLASGOW)

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ QUALIFIED DOCTOR ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ੧੫ ਜੁਲਾਈ ੧੯੧੦ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ ਵਿੱਚ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਵਾ

ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ।

ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹਾਨ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁੱਲ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਹੀ ਪਈ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੯੧੧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਪੁਰਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ੧੪ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈਆਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦਾ ਪਤਾ “ਕੱਚਾ ਚਾਬਕ ਸਾਵਰਾਂ” ਲਾਹੌਰ ਸੀ। ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰਮੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਫੁੱਟੀ ਹੋਵੇ, ਕੇਵਲ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ‘ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਦਾ ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਘੜਦੀਆਂ ਹਨ।’

ਸੰਨ ੧੯੧੨ ਵਿੱਚ ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਲੜਕਾ ਜਨਮਿਆ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਲਾਵਰ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਨ ੧੯੧੩ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ਸਕੱਟਰੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਵਿਰੋਧੀ ਟੋਲੇ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਭੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਨਾਭਾ ਸਟੇਟ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਕੁਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਡਾਕਟਰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਟਨਾ ਦੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੀ ਸੁਭਾਗ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ ੧੯੨੦ ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਭੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਈ ਤਖਤ ਸਿੰਘ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ QUALIFIED NURSE ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸੀ।

ਸੰਨ ੧੯੨੦ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੀ ਘਸੀਟ ਲਿਆ। ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ, ਖਤਨੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਅਤੇ 8-9 ਸਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬਈ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੰਬਈ ਠਹਿਰ ਕੇ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਜਾ ਪੁੱਜੇ। ਇਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ੬ ਜੂਨ ੧੯੨੧ ਨੂੰ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ। ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਆਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ੧੭ ਦਸੰਬਰ ੧੯੨੦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਕਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲੀਡਰ ਚੁਣਿਆ। ਹੁਣ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੋਮੀਨੀਐਨ ਰੋਡ, ਆਕਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਹਿਸ਼ੀ ਮੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਲਈ ੨੦ ਜੂਨ ੧੯੨੮ ਵਿੱਚ ਫੀਜੀ ਵਿੱਚ ਵੀ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਾ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਇਥੇ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ੨੬ ਸਤੰਬਰ ੧੯੨੯ ਦਾ ਮਨਹੁਸ ਦਿਨ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ੧੬ ਜਨਵਰੀ ੧੯੩੧ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਣ ਆਕਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਸੁਭ ਚਿੰਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅੱਖੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਗੁਆ ਬੈਠੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀਵਸ ਪੰਜਾਬ ਆ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੇ ਭਾਈ ਤਖਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਬੁਢਾਪਾ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਏਥੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਭਾਵੇਂ ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ MEDICAL PRACTICE ਕਰਨ ਦੇ ਜਿਕਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, AS FOR ME, I HAVE COME HERE TO STAY. ALL MY DEPENDENTS HAVE COME TO NEW ZEALAND WITH ME, AND I

HAVE NOW NO TIES IN INDIA. I SHOULD LIKE TO SEND MY SON TO AN EUROPEAN SCHOOL. WHERE HE WILL HAVE THE BENEFITS OF A SOUND EUROPEAN EDUCATION

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ੫ ਦਸੰਬਰ ੧੯੩੧ ਨੂੰ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਛੱਡ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਰ ਗੁਰਵਾਕ ਅੱਟਲ ਹੈ “ਨੱਕ ਨੱਥ ਖਸਮ ਹੱਥ, ਕਿਰਤ ਧਕੇ ਦੇਹੁ, ਜਹਾਂ ਦਾਣਾਂ ਤਹਾਂ ਖਾਣਾ, ਨਾਨਕਾ ਸੱਚ ਇਹੁ।”

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਤਣ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ੧੫ ਸਾਲ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਖਤ ਮਹਿਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਇਛੁਕ ਸਨ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਇਰਸ ਤੁਲ ਸਮਝ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਾਟਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਂਤੀ ਦਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਸਰਦਾਰ ਐਸ. ਐਸ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਭੇਦ ਪਾ ਲਿਆ ਉਸਦੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਕੇਸ ਰੱਖ ਲਏ। ਸਿੱਖੀ ਵੇਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੰਨ ੧੯੩੭ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਰਮਾ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਪੁਰਵਕ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ੧੯੩੮ ਵਿੱਚ ਰੀਟਾਅਰ ਹੋ ਕੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹੀ ਰੱਖ ਲਈ।

ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਲਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ੧੬ ਜੂਨ ੧੯੪੦ ਨੂੰ ਸਾਥੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਏ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਜਾਰਾਂ ਸਜਣਾਂ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜ ਸੇਜਲ ਕਰ ਗਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਡਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਤ ੧੬ ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸੱਚੀ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਜੋ ਜਾਤ ਪਾਤ ਪਖੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਹੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9815549523

ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਦਬ ਤੇ ਜਿਊਣ ਦੀ ਹੱਥ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ

ਮਨੁੱਖ-ਹੋਣ ਦੀ ਖੂਬੀ ਉਸ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ, ਸਲਾਹੁਣ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਕਦੇ ਲੁਪਤ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਊਣ ਦੀ ਅਮੁੱਕ ਲਾਲਸਾ ਬਣ ਸਦੈਵ ਖਿੱਚਾਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਮਨਚਾਹੀ ਤਸਵੀਰ, ਕੋਈ ਪਿਆਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਕੀਲਵਾ ਅੰਦਾਜ਼, ਤੁਠ ਗਈ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਦੀ, ਕੋਈ ਛਬ ਨਿਰਾਲੀ ਜੋ ਛਾ ਜਾਏ ਰੂਹ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ, ਮਾਣ-ਮੱਤਾ ਬਣਾ ਜਾਣ ਬੋਲ ਕਿਸੇ ਦੇ, ਲਿਹਾਜ਼ ਤੇ ਅਦਬ ਅਜਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ ਦੁਵੱਲੀ ਤੇ ਇਉਂ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਤਰ ਹੋਇਆ ਦਿੱਸੇ, ਉਤਰ-ਉਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਾਵਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਖੁਦਾਈ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਘੁਲ ਜਾਏ- ਕੀ ਕੋਲ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਖਿੜ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦੇ ਦਾ ਤਦ?

ਧਰਤੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਛਿਪੀ ਵਚਿੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਤਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਨੂੰ ਘੜੀ ਪਲ ਤੱਕਦਿਆਂ ਸੈਲਾਨੀ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਔਖਿਆਈਆਂ ਤੇ ਖਤਰੇ (ਇਸ ਲੱਭਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ) ਤੁੱਛ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਦੂਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਕੋਈ ਝੀਲ, ਕਿਤੇ ਅਨੋਖੇ ਜਲੌਅ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂ ਛਿਪਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਚੰਨ ਚਾਨਣੀ ਵਿੱਚ ਧੋਤੀ ਕਿਸੇ ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਲੰਮੀਆਂ ਵਾਟਾਂ ਤੇ ਔਖੇ ਪੈਂਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾ ਹੀ ਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਾੜ ਦੇ ਹੁੰਮਸ ਵਿਚ ਰੁਮਕਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਇਕ ਬੁੱਲਾ ਜਰਾ ਛੂਹ-ਛੂਹਾਈ ਖੇਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਮ ਰੋਮ ਨਿੱਸਲ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੋਂ ਚੁਪਕੇ ਜਿਹੇ ਆ ਕੇ ਬਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਛੂਹ ਗਲਵੇਂ ਨੂੰ ਦੇ, ਤੁਝਕਾਉਂਦੀ 'ਝਾਤ' ਆਖ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕੇਵਾਂ-ਥਕੇਵਾਂ ਉਡ-ਪੁੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਹੌਲਾ ਫੁੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਸ਼ੀ ਉਡਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਤੱਕਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸੈਰ ਅਜੇ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਪੰਛੀ ਜਾਂ ਸੈਲਾਨੀ ਸੰਗ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਭਰ ਕੇ ਕੀ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਲਈਦਾ?

ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰੇ ਧੂੜੇ ਗਏ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ? 'ਅਹੁ ਵੇਖ ਚੰਦ, ਅਹੁ ਤਾਰੇ, ਵੇਖ ਮੋਰ, ਅਹੁ ਉਡ ਗਿਆ ਤੋਤਾ, ਇਹ ਫੁੱਲ ਤੇ ਤਿਤਲੀਆਂ, ਛੂਹ ਕੇ ਵੇਖ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ...' ਮਾਵਾਂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਮਦਰਦ ਤੇ ਹੁਸੀਨ ਰੂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਚਿੱਤ ਤੋਂ ਕਲਾਕਾਰ, ਮਿਸ਼ਾਲਾਂ ਵਾਂਗ ਜਗਦੇ, ਉੱਚੀਆਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੇ ਸੁੱਚੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰੋਈਆਂ ਆਸਾਂ ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੁਕੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ, ਤੇ ਰਾਹ ਟਟੋਲਣ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਸੁੱਝਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਅਣਮਿਊਂਦਾ ਚਾਓ, ਜਾਣੇ ਹਰਿਆਲੀ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਤਹਿ ਬਣੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਉੱਚੇ ਹੋ ਹੋ ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ, ਵੰਡ ਦੇਣਾ ਹੈ ਸਭੇ ਕੁੱਝ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਜੋਕੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਵਰਤਾਵਿਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਜੰਮੀਆਂ ਪੇਪੜੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਘੁਟੇ ਬੀਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੀਜ ਤੁਰਦੇ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਖ਼ਤ ਪੇਪੜੀ ਹੇਠ ਬੇਵੱਸ ਮਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਰਾਵਤ ਉੱਡ ਪੁੱਡ ਗਈ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਦੀ ਆਬਰੂ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ, ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਲਿਹਾਜ਼ਾਂ, ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉਮਰ ਕਰਕੇ, ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉੱਜ ਹੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਪਣੱਤ ਦਾ ਛਤਰ ਝੁਲਾ ਦੇਣਾ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇ ਦੇਣਾ, ਥੋੜੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਅਗਲੇ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੋਣਾ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਪਾਸੀ ਮੈਰਾਂ ਦੀ ਚਾਹਤ ਦਾ ਪਸਰ ਜਾਣਾ। ਸੁਖਾਲੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਇਉਂ ਜਿੰਦਗੀ।

ਫੁੱਲ-ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ, ਬੇਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਇਉਂ ਆਪਣੀ ਕੋਠੜੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣੇ। ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਨਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਭਦੇ ਵਤੀਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ 'ਤੇ? ਲੋੜੀਂਦੀ ਵੱਤਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਪੇਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਬੀਜ ਨੂੰ ਉੱਗਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਹਜ ਨੂੰ ਡੱਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਾਲੇ ਕੀ ਜਾਣਨ ਕਿ ਸਭੋਂ ਕੁਝ ਸੋਹਦਾ ਤੇ ਜਚਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੌਲਣ ਤੇ ਵਿਗਸਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੀ ਹੁੱਥ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਅਦਬ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਸਿਦਕਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਲੱਖਣ ਲਾਉਣਾ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਇਸੇ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮਾਣ ਰੱਖ ਸਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਲੇਹਾਰਾਂ ਦੀ ਜੂਨੀ ਭੋਗਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਫਿਰਕਾ, ਜੁਬਾਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰਥ-ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਖਿੜਨੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਚੰਗੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਹੈਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੂਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਸੱਜਣਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੁੰਮੇ ਲੱਗੇ ਕੰਮ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ

ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਅਗਲਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਿਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਲਮ ਰੋਕ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਨਵਾਦ ਦੇ ਦੋ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਗਾਊਂ ਚਾਰ ਛਿੱਲੜਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਖੇ 'ਸਭੋਂ ਕੁੱਝ ਨਕਦੇ-ਨਕਦੀ, ਤੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਸ਼। ਗੱਲ ਮੁੱਕ ਗਈ।' ਜਾਣੋ ਝਟਕਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ ਫੁਰੀ ਨਾਲ ਮਾਸ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਬਸ ਐਨਾ ਕੁ?' ਝਟਕਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਬੇਕਿਰਕੀ ਦਾ ਹੱਦ ਬੰਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵੇਸਵਾ- ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਅੱਬ ਕੋਈ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨਾ ਉਜੜੇ, ਅਬ ਵਤਨ ਆਜ਼ਾਦ ਹ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਮਨ ਨੇ ਇਕਰਾਰ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦਾ ਆਬਾਦ ਰਹਿਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ? ****

ਸਫਾ 28 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਅਤੇ ਆਡੰਬਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਅਸਲ ਰਾਹ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਮਈ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਇਵੇਂ ਉਘਾੜਿਆ ਹੈ:- ਕੌਣ ਸਿੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਭਾਈ? ਜੀ ਮੈਂ ਅਰੋੜਾ ਇਹ ਹੈ ਨਾਈ। ਤੇਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਹੈ ਜਾਤ! ਨਾਮੀ ਵੰਸ਼ੀ ਮੈਂ ਹਾਂ ਭਰਾਤ। ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ? ਮੈਂ ਜੀ ਮਹਿਰਾ ਪਾਣੀ ਭਰਦਾ।

ਇੱਕ ਨਿਪੁੰਨ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ:-

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਹਿੱਤ ੧੮੮੬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਸ

ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਫਹਿਬਰ ਲਾਈ। ਇੱਕ ਸਫਲ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪ ਨੂੰ ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਬਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਆਪ ਕੋਲ ਇੱਕਠਾਂ ਵਿਚ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਥਾਏਂ ਕੀਲ ਲੈਣ ਦੀ ਬਲਕਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵੀ ਸਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਉੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੋਹਰੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਵਨ ਭਰ ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

**** 01765-221328

ਕਮਰੇ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ ਨਿੱਮ ਦੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਚੋਂ ਛਣ ਛਣ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਧੁੱਪ ਠਰ੍ਹਾਂ ਠਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਨਿੱਘਾ ਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਿੱਘ ਤੋਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਨਿੱਘ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਆ ਕੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਜਿਹਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧੁੰਦ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਨਾ ਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਰਹੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿੱਘ ਰਿਹਾ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਬਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਮਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੁੱਕਰੇ ਪਿਆ ਜੋਗਿੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਧਮ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਪੁਤਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕਮਰੇ ਦੀ ਕੁੱਖ ਫਰੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੀਂਦ ਨੇ ਵੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੀਕਰ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਭੈੜਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਇੱਕ ਦਮ ਤੁਬਕ ਕੇ ਉੱਠ ਬੈਠਿਆ। ਖਿੜਕੀ ਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਪਲਕਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਢੇ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਸੁਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰੀਲ ਵਾਂਗੂੰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕਿਥੋਂ ਹੂਰ ਲੱਭ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਚੌੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਉਦਾਸ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਕੋਠੀ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਵਗੈਰ

ਸੁੰਨੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੌੜੀ ਚੁੱਕ ਲਈ ਹੋਵੇ।

ਕਈ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਪਤਨੀ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬਹਾਰ ਆ ਗਈ ਜਾਪੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੋਠੀ ਦੇ ਲਾਅਨ ਵਿੱਚ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਾਪ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਇਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਖਿੜਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਉਡੂ ਉਡੂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਉਸਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਲੰਬੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਨਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਬਾਲੜਾ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਵਕਤ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਦੋਂ ਉਸਦਾ ਬੇਟਾ ਰਿੱਕੀ ੬ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ। ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਸ ਦਿਨ ਹੱਦ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਿੱਕੀ ਐਮ.ਏ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁੱਛਾਂ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਚੇ ਵਾਗੂੰ ਤੂੰ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣੇਗਾ। ਰਿੱਕੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਮੈਂ ਤਾਂ ਡੈਡੀ ਚਾਚੇ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਈ. ਏ ਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਾਂਗਾ। ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਫੁੱਲ ਗਈ ਸੀ।

ਐਮ. ਏ ਉਪਰੰਤ ਰਿੱਕੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਿਗੜੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ਟੀ, ਮੁਸਟੰਡਿਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦੀ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਕੁੱਝ ਤਲਖੀ ਵੱਧ ਗਈ ਤੇ ਰਿੱਕੀ ਜੁਆਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਹਫਤਾਭਰ ਇਕ ਤਲਖਾਈ ਭਰਿਆ ਯੁੱਧ ਚਲਦਾ

ਰਿਹਾ ਤੇ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜੇਹੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਚੁੱਭ ਗਈ ਇਕ ਦਿਨ ਸਲਫਾਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਖਾ ਬੈਠਾ। ਗਲਤੀ ਤਾਂ ਕਰ ਬੈਠਾ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, “ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਓ, ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਓ।” ਸਭ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਏ- ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਰਿੱਕੀ ਨੇ ਬੜੇ ਤਰਲੇ ਕੀੜੇ, ਮੁਆਫੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ- ਝੱਟ ਪੱਟ ਸ਼ਹਿਰ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਰਿੱਕੀ ਗੱਡੀ ‘ਚ ਪਿਆ ਤੜਫ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁਜਦੇ ਸਾਰ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ ਤੇ ਸੱਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਕਰ ਗਿਆ। ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਲਾਂਦੇ ਲਾਸ਼ ਘਰ ਲੈ ਆਏ।

ਬੇਟੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਸਬੂਤਾ ਜੁੱਸਾ ਪਲਾਂ ‘ਚ ਹੀ ਖੇਰੂੰ ਖੇਰੂੰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਵਗੈਰ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਹਲਚਲ ਮੱਚ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਪੱਥਰ ਦਾ ਬੁੱਤ ਜਿਹਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਝ ਬੋਲਿਆਂ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਰਿੱਕੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਦਿੱਲ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ ਕਰੇਗਾ। ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇਂਗੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਮੱਚ ਉੱਠੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਚੰਗਿਆਸ਼ੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਫੂਸ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚ ਉਠੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਝੁਲਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹ ਫਰਕੇ ਸਨ “ਕਿਸ ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ?” ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਮੈਥੋਂ ਪੁਛਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਰਿੱਕੀ ਕੌਣ ਸੀ? ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਆ ਜੁਆਬ ਦੇਵਾਂਗੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਕੀ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ। ਜਿਸ

ਨੇ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਦਾ ਖੂਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਆ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣਗੇ ਬੱਚੇ? ਪਤਨੀ ਦੀ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਖੰਭ ਕੱਟੇ ਕਬੂਤਰ ਵਾਂਗੂੰ ਬੱਸ ਫੜ ਫੜਾ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬੇ-ਬੱਸ ਜਿਹਾ। ਪੱਥਰ ਦੇ ਬੁੱਤ ਵਾਂਗੂੰ ਬੱਸ ਉਥੇ ਹੀ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਤੇ ਪਿਆ ਹਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਲਾਹ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਮਾਰੀ। ਫੋਟੋ ਦੇ ਸੀਸ਼ੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਪੂਰੇ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਬਿਖਰ ਗਏ ਸਨ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰ ਲਏ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾਈ ਤੇ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿਚ ਸੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਕੀਰਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਜਿਹੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿੱਡੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਗਿਰਝਾਂ ਦਾ ਰੌਲਾ-ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਬੱਸ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਚਿਖਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਗ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹੋਰ ਚਿਖਾ ਚਿਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

9316133498

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗੁ. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਯਾਦਗਾਰ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਲੋਤ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਠੰਡੇ ਜਲ ਦੀ ਛਬੀਲ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਫੋਟੋ ਵਿੱਚ ਬਬਲਾ (ਸਰਪੰਚ), ਬਾਬਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਰਧ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕੁਵੈਤ

ਸਿਆਣਿਆ ਨੇ ਆਸ਼ਰਮ ਚਾਰ ਮੰਨੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ :-

੧. ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ- ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਤੱਕ
੨. ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ - ਪੱਚੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੱਕ
੩. ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ - ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
੪. ਸੰਨਿਆਸੀ - ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨਿਆਸੀ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:-

ਬਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰਿਕ ਅੰਧ॥

ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਲਾਗਾ ਦੁਰਗੰਧ॥

ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਬਿਵਸਥਾ ਸਿੱਚੇ ਮਾਇ॥

ਬਿਰਧਿ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ॥ (ਪੰਨਾ- ੮੮੮)

ਆਉ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ:-

੧. ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ - ਬਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰਿਕ ਅੰਧ॥

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਬੱਚਾ ਬਿਲਕੁਲ ਭੋਲਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਨੇ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਇਆ ਤੇ ਪੀ ਲਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਮਸਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਸ ਅਜੇ ਉਸ ਦੀ ਇਹੋ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਅਚੇਤਪੁਣਾ ਹੈ। ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਦਿੱਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੋੜਾ ਬਣਾ ਲਿਆ।

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਮਾਂ, ਬਾਪ, ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਗਏ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਗਏ। ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਫਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਕਦੀ ਇਹ ਸੋਚ ਨਾ ਆਈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮਿਹਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਵਾਂਗ

ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਲਕੜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਗ ਲਗਦੀ ਵੇਖਕੇ ਖਿਆਲ ਆਵੇ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਕੁੱਝ ਵੈਰਾਗ ਜਾਗੇ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਲਗਨ ਇਸੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

੨. ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ - ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਲਾਗਾ ਦੁਰਗੰਧ॥

ਇਹ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਜੀਵ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਕੜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਔਗੁਣ ਵਾਸਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਧੰਨ ਤੇ ਜੋਬਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਨਸੀਹਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਸ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਖਿਡੌਣਾ ਹੋਰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਭਰੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਾ ਰਿਹਾ। ਧੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਹੀ ਫਸ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸਮਝ ਬੈਠਾ ਤੇ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਸੱਭ ਵਿਚੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ।

੩. ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ :- ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਬਿਵਸਥਾ ਸਿੱਚੇ ਮਾਇ॥

ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋ ਗਈ। ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਣ ਲੱਗ ਗਈ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਦੀਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾ। ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਧੰਨ ਜੋੜਨ, ਬੈਂਕ ਬੈਲੇਂਸ ਬਹੁਤਾ ਕਰਨ ਤੇ ਮਹਿਲ ਮਾੜੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਰਨ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਗਿਆਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

੪. ਸੰਨਿਆਸੀ :- ਬਿਰਧਿ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ॥

ਹੁਣ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੱਠ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ

ਨੀਰ ਵਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਕਠਿਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਵਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਭਗਤ ਭੀਖਣ ਜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਨੈਨਹੁ ਨੀਰ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਖਵਾਨੀ॥

ਰੂਪਾ ਕੰਠ ਸਬਦੁ ਨਹੀ ਉਚਰੈ ਅਬ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਪਰਾਨੀ॥

(ਪੰਨਾ- ੬੫੯)

ਕੇਸ ਸਫੇਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਕਰਕੇ ਜਵਾਨ ਦਿਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਸੂਝ ਬੂਝ ਹੈ ਪਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤਾਕਤ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੁੱਢਾ ਬੜੀ ਪੀੜਾ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਭਾਵੇਂ ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮਾਹਿਸ਼ਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੁੱਸਾ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੁਭਾਉ ਬਹੁਤ ਚਿੜ ਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਅਧੂਰੀਆਂ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਹੀ ਅਗਲਾ ਜਨਮ ਲੈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੇੜ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੂੰ ਇਕ ਰੋਗ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:-

- ਥਾਕੇ ਨੇਨ ਸ੍ਵਨ ਸੁਨਿ ਥਾਕੇ ਥਾਕੀ ਸੁੰਦਰ ਕਾਇਆ॥

ਜਰਾ ਹਾਕਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ ਏਕ ਨ ਥਾਕਿਸ ਮਾਇਆ॥

(ਪੰਨਾ - ੭੯੩)

ਜਬ ਲਗੁ ਜਰਾ ਰੋਗੁ ਨਹੀ ਆਇਆ॥

ਜਬ ਲਗੁ ਕਾਲਿ ਗ੍ਰਸੀ ਨਹੀ ਕਾਇਆ॥

ਜਬ ਲਗੁ ਬਿਕਲ ਭਈ ਨਹੀ ਬਾਨੀ॥

ਭਜਿ ਲੇਹਿ ਰੇ ਮਨ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੫੯)

ਸਰੀਰ ਭਾਵੇਂ ਬੁਢਾਪੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰ ਜ਼ਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਲਵਾਨ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ, ਕੰਨਾਂ, ਦੰਦ ਆਦਿ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਪੈਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਦੋ ਕਦਮ ਉਠ ਕੇ ਚਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੀਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਮਾਹਿਸ਼ਾਂ ਏਨੀਆਂ ਪਰਬਲ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਟਾਕੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਾਕੀਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਹੋਰ ਟਾਕੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਦਰਖਤ ਦਾ ਪੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵੀ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੁਕ ਸੜ ਜਾਵੇ ਪਰ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਲਗਾ ਰਹੇ,

ਭਾਵੇਂ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਨ ਦੇਵੇ। ਜੀਵਨ ਦੇ ੬੦-੭੦ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੇਖ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ੧੦-੧੫ ਸਾਲ ਹੋਰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚੋ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਪੁੱਤਰ ਪੋਤਰੇ, ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬੰਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਜਾਵੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ।

ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਕਰਕੇ, ਹਰ ਬੁੱਢੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਗ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣਾ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬਸ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਾਮ ਹੀ ਅਉਖਦ ਬਣੇ ਤਾਂ ਚੈਨ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਅਸਲੀ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ, ਬਸ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੀੜਾ ਘਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਕੀਮ ਲੁਕਮਾਨ ਪਾਸ ਇਕ ੮੦ ਸਾਲ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬਾ ਆਇਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਤਕੀਆ ਕਲਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਹਕੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ। ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਫੇਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਦੁੱਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਕੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਬੁਢੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ ਤੇ ਗਾਲ ਕੱਢ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹਕੀਮ ਕਿਸ ਉਲੂ ਦੇ ਪੱਠੇ ਨੇ ਬਣਾਇਆ। ਹਕੀਮ ਨੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬੁਢੇਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ੬੫ ਸਾਲ ਦਾ ਬੁੱਢਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ੬੦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇਗਾ। ਬੀਬੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ੩੦ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸੇਖ ਸਾਅਦੀ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋਏ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਬੂਲ ਵੀ ਕੀਤੇ:- ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਬੇਅਕਲ ਅਸਤ ਨਾ ਬਸਾਲ, ਤਵੰਗਰੀ ਬਦਿਲ ਅਸਤ ਨਾ ਬਮਾਲ।

ਥਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ

9814007847

ਜੁਲਾਈ 2010

ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ

**ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਜੀ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ**

ਮਾਸਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਵਹਿਮਾ, ਭਰਮਾਂ, ਹਉਮੇ, ਝੂਠੇ ਪਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਲੰਗਰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਗਿਆਨ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਨਿਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਰਜੋਗੁਣ (ਝੂਠੀ ਵੱਡਿਆਈ) ਤਮੋਗੁਣ (ਲਾਲਚ) ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਤੋਗੁਣ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤੋਗੁਣ ਤੋਂ ਕੋਰਾ ਮਨੁੱਖ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦਿਲੋਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਜੋ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਣੀਆਂ ਵੇਲੇ ਕੰਬਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਮਕਦੇ ਨੋਟ ਰੱਖਕੇ ਭਰੇ ਇੱਕਠ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਸੋਭਾ ਦਾ ਪਖੰਡ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਮਾਣਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਧਕੇਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਜ ਦਹੇਜ ਰੂਪੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਨਾਗ ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਨੂੰ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਲ੍ਹੇਟਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਰਾਹੀਂ ਸਦਾ ਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਮੁਰਝਾਏ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਹਰਿਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਹਿੰਮਤ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।

ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮਾਤਮਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।

**ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਪਰਾਗਪੁਰ
ਡੇਰਾਬੱਸੀ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ**

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ

**ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ (ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ) ਜੀਉ,
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ**

**“ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ”**

ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਅੰਕ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ ਵਧੀਆ ਲੱਗੀ। ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਿਰਾਲਾ ਭੂਤ ਕਾਲਮ ਲਾਜਵਾਬ ਸੀ। ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਕਾਬਲੇ ਗੌਰ ਸਨ। ਤੇ ਬੱਸ ਚੱਲ ਪਈ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਗਜ਼ਲਾਂ ਪਸੰਦ ਆਈਆਂ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਧੀਆ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਛਾਪਣ ਤੇ ਅਦਾਰਾ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੇਹਰ ਕਰੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਤੇ ਦਿਨ ਦੁਗਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਜੀ।

**ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ
ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ
ਮੰਗਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰਗ
ਪਟਿਆਲਾ**

**ਪਿਆਰੇ ਸੇਵਕ ਜੀ,
ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ**

ਆਸ ਹੈ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੋਗੇ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਤੁਸਾਂ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਛਾਪ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਉਂਜ ਤਾਂ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਹੋ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਇਸ ਜਨਮਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਲੇਖ ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਥਿਉਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਉਹ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਰਹਾਲ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਲਵਾਨ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਹੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਮੇਰੀ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਾਰੇ ਪੀ.ਐਚ ਡੀ ਦੀ ਸ਼ੋਧ ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਅਜੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਮੈਨੂੰ ੫-੬ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਪਰੂਫ ਰੀਡਿੰਗ ਵੱਲ ਹੋਰ ਤਵੱਜੋ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਛਪਾਈ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰੋਗੇ।

ਹਿਤੁ,
ਧਰਮ ਸਿੰਘ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ (ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ) ਜੀਉ,

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹੈ। ਛਪਾਈ ਬੜੀ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਯਤਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ (ਸ. ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ) ਫੌਜ ਚੋਂ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ੧੯੩੦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੱਲਕੱਤਾ ਦੇ ਮਸਹੂਰ ਬੜੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲ ਜੱਥੇਦਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਭੇਜਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

ਹਿਤੁ,
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਨਾਭਾ

FIFA ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁੱਟਬਾਲ

1 ਇਹ FIFA ਫੁੱਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 19ਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 11 ਜੂਨ 2010 ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਬੜੇ ਧੂਮ ਧੜੱਕੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 11 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਅਫਰੀਕਾ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜਦੀ ਬੇਅੰਤ ਭੀੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਫੁੱਟਬਾਲ ੨੦੦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਡ ਨੇ ਦਿਵਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਇਸ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ। ਨਾਇਕ ਹਰ ਖੇਡ ਦੀ ਜਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਡ ਦੇ ਨਾਇਕ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਮਹਾਂ ਨਾਇਕ ਤਿੰਨ ਹੀ ਹਨ- ਪੇਲੇ, ਮੈਰਾਡੋਨਾ ਤੇ ਜ਼ਿਡਾਨ। ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ੩੨ ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਿਡਾਰੀ ਖਿਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਕਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟੀਨੋ ਰੋਨਾਲਡੋ (ਬਰਾਜ਼ੀਲ), ਲਿਓਨਲ ਮੈਸੀ (ਅਰਜਨਟੀਨਾ), ਵੇਅਨ ਰੂਨੀ (ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਯੂਨਾਈਟੀਡ), ਰੋਬੀਨੋ (ਬਰਾਜ਼ੀਲ), ਡੇਵਿਡ ਵਿਲਾ (ਬਾਰਸੀਲੋਨਾ), ਫਰੈਂਕ ਰਿਬੇਰੀ (ਬਿਓਰਨ ਮਿਊਨਖ ਕਲੱਬ), ਫੈਂਰਕ ਲੈਂਪਰਡ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਆਦਿ ਹਨ। ੨੦੧੦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਚੈਂਪੀਅਨ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਇਹ ਤਾਂ ੧੧ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਜ਼ੀਲ, ਅਰਜਨਟੀਨਾ, ਜਰਮਨੀ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਾਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਗਸਤ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਮਹਾਂਕੁੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਨ. ਐਸ. ਸੇਵਕ

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

0172-2609388, 93161-33498

PARAMJIT MEHTPURI

CONSULTANT (LIC OF INDIA)

LIC'S KOMAL JEEVAN

**FOR BRIGHT FUTURE OF YOUR CHILD. A MONEY BACK POLICY FOR
CHILDREN WITH GUARANTEED ADDITION.**

MINIMUM AGE AT ENTRY	- 0 YEAR (LBD)
MAXIMUM AGE AT ENTRY	- 10 YEARS
MATURITY AGE	- 26 YEARS
MINIMUM PREMIUM PAYING TERM	- 8 YEARS
MAXIMUM PREMIUM PAYING TERM	- 18 YEARS

MONEY BACK

AGE	18	20	22	24	26	
%	20%	20%	30%	30%		GUARANTEED ADDITION +LOYALTY ADDITION

UNIQUE FEATURES:-

1. MONEY BACK POLICY (ONLY FOR CHILDREN)
2. THE PAYMENT OF PREMIUM CEASES AT THE COMPLETION OF 17 YEARS OF AGE.
3. IDEAL GIFT FOR YOUR CHILD
4. FATHER CAN PROPOSE. MOTHER ALSO CAN PROPOSE. IF SHE HAS HER OWN INCOME.
5. PREMIUM WAIVER BENEFIT IS AVAILABLE.
6. RISK COVERAGE AFTER COMPLETION OF 7 YEARS.

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਪੰਨਾ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣ। ਅਦਾਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ।

ਰਿਸ਼ਤੇ

ਫੀਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਬਦ 5/-, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ 20/- ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੀਸ 200/-
ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਨੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੇਗਾ।

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

Design Pavilion II

Invest as low as
Rs. 2.5 Lacs
(Get assured
rental income of
12% p.a.)

Starting immediately with limited offer

Construction of Design Pavilion-II

Getting ready to operate from 01-09-2010

RARE OPPORTUNITY FOR SMALL INVESTORS

Invest in
Design &
Designer-Wear
Studios

In Design Pavillion II

List of Fashion Businesses in Studios:-

1. Design & Designer-Wear Studios for Design and Samples for Fashion Manufacturing, Exclusive Designer-Wear for toons and exclusively designed Wedding-Wear
2. Fashion Design Studio: Designing of Textiles, Knit Wear, Leather, Yarn & Jewellery
3. Fashion Shows Organisers, Modeling Agencies, Photographers, Choreographers, Light & Sound Specialists, Audio & Video Studios
4. Exporters - Traders, Distributors, Boutiques, Embroiders (Hand made & Machine made), Fine Tailors, Butlery and Couriers

FASHION TECHNOLOGY PARK

MOHALI - LANDRAN ROAD, SECTOR 90, MOHALI. VISIT: www.ftpmohali.com
9815322330, 9888151167, 9815511552, 92572-06704

CORPORATE OFFICE: SCO-196-197, TOP FLOOR, SECTOR-34-A, CHANDIGARH
0172-5001170, 5001160, 9592281011

RKM HOUSING LTD.

Corp. Off : - SCO 673, IInd Floor, Sector 70, Mohali
Phone No. 0172-4655654, 4655653, Email: rkmhousing@gmail.com
Fax: 0172-4655654, website: www.rkmhousing.com

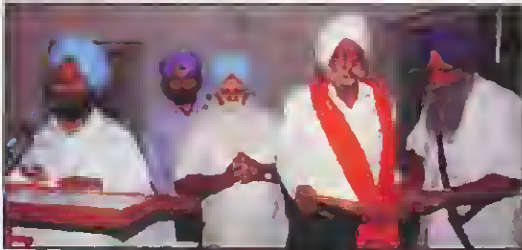
16 ਜੂਨ 2010, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਝਲਕੀਆਂ

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਪ. ਸ. ਕੁਪਾਲ, ਮੁੱਖ ਕਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਕੈਲਵੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸ. ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਰਪਾਓ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਜ. ਸਕੱਤਰ, ਗੁ. ਸਾਹਿਬ ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਰਪਾਓ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਨੇਜਰ ਬੱਤਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਓ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੈੱਡ ਗ੍ਰਾਂਥੀ ਤੇ ਕਵੀ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵਿੱਤਰੀ ਸੁਖਪਾਲ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਕੇ. ਕੇ. ਰਾਹੀ, ਸ. ਕੁਪਾਲ ਜੀ, ਸ. ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਮੇਂ

ਗੁ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ. ਸੈਕ. 42 ਵਿਖੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ

ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਮਹਿਤਪੁਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਸਟੇਜ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ